

A BEVÁNDORLÓ

MEGJELEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Szerkesztő: SINGER MIHÁLY.

EGYES SZÁM ÁRA 3 CENT.

V. Évfolyam. 97. szám.

NEW YORK, N. Y., CLEVELAND, O., PITTSBURG, Pa., PÉNTEK, 1908. DECEMBER 4-én.

V. Year. No. 97.

PRAGA OSTROMÁLLAPOTBAN.

A CSEHEK IS MEGÜNNEPLIK A CSÁSZÁRJUBILEUMOT.

December másodikán van. Ma lett hatvan éve annak, hogy Ferenc József egy államcsíny révén osztrák császár lett. A fiatal császár trónraléptekor lángokban volt az országa. S mikor trónralépet, nem a jogart vette a kezébe, hogy igazságot osszon s hogy szeretettel magához láncolja a népet, hanem kardot, hogy büntessen, hogy gyilkoljon.

A népek szabadságának tavaszára következett az a tél, amelyen Ferenc József osztrák császár lett. S a fiatal császár szívét is bevonult a tél az ő dermesztő hidegségével. Fiatal volt, de a tavasz lágyaságát nem ismerte. És folyt a vér. Polgárainak, alattvalóinak vére.

Tengeridő mult el azóta. Hatvan esztendő. S ma, hogy Ferenc József megünnepeli trónrajutásának hatvanadik évfordulóját, ma, amikor élvén akarja kormányzásának gyümölcseit, ma, 1908 december másodikán, ugyancsak vér, polgárok vére festi pirosra az utcák kövezetét.

A történelmi igazságszolgáltatás ez. Aki vért vetett, az nem arathatja a béke olajágát. S bármennyire szánkozunk is Ferenc Józsefnek, az emberen, a császár a saját átkos politikájának fekete eredményeivel látja magát szembeítve kormányzásának, életének alkotmányát.

Ezenyolcszáznegyvennyolc december másodikán Bécsből a nemzetiségeket lázították Magyarország ellen. Fűt-fát ígértek nekik, ha láncokba verik segítik azokat a „rebellis” magyarokat, akik egyebet sem akartak, csak alkotmányukat, csak azt, hogy ősi magyar hagyományaik szerint megélhessék magyar földön. S a kiadott jelszó vonzott. A nemzetiségek, bármennyire eltértek különben egymástól, egyben összeforrtak: Magyarország ellen táplált és mesterségesen szított gyűlöletükben.

Közben Bécsben egyre nagyobb engedményekben részesítették a nemzetiségeket, amelyek most követeléseikben már nem is szabnak maguknak határt. Hatvan év előtt gyűlölködésbe üzte bele Ferenc József a nemzetiségeket. Ez a gyűlölködés gyökeret vert a szívükben s most, hatvan év után, Ferenc József ellen, Ausztria egysége ellen fordul.

Példa rá Prága, Csehország fővárosa. A csehek akképp jubiláltak december másodikán, Ferenc József trónrajutásának hatvanadik évfordulóját, hogy sárba tiporták a fekete-sárga zászlót, hogy lehurrogták magból a császárt s a németek házáit rombolni kezdték.

A tüntetés már a hét elején kezdődött, de a beérkezett kábelsürgönyök szerint december másodikán, a császárjubiléum tulajdonképpen napján ért el a tetőpontját. A csehek sűrű csapatokban lepték el az utcákat és ostromolták a németek házáit. A rombolás munkája ellen kivezényeltek elvégre katonaságot. Mikor a lovas katonák közeledtek, a csehek elsáncolták magukat, felszakították az utca kövezetét és közporral üdöztették az ellenük kiküldött dragoныosokat. A dragoныosok és a nép között heves küzdelem támadt, amelynek sok az emberáldozata.

Mig azonban Prágában a „nagy nap” történelmi hűséggel való megünnepelésére polgárvér folyt, azalatt Bécsben, amint ez a beérkezett kábelsürgönyök jelentik, kigyultak az örömtűzek. A kivilágítás kétmillió koronába került. Még a legszegényebb ház ablakaiban is égő gyertyák hirdették, hogy Ferenc József hatvan év óta császára Ausztriának. Hogy a bécsi polgárok sze-

meiben is felszállt-e az örömmek tüze, arról nem számolnak be a kábeljelentések. Arról nem szólnak a beérkezett hírek, hogy a császár ünnepében volt-e annyi delejes erő, hogy közelebb hozza egymáshoz a széjjelhuzó népeket.

Vagy igenis szólnak. Ott vannak a Prágából ideérkezett hírek. A dragoныosok kardcsapásai s a csehek köhajtásai szolgáltatták a muzsikát a jubilálás ünnepségéhez.

Hej! Ha Ferenc József annyi szeretetet, annyi engedményt, amennyit a nemzetiségeknek nyújtott, a magyar nemzetre pazarolt volna, most nem áldoznák le életének napja sűrű és komor vészfelhők között. A nemzeti tekintetben megerősödött Magyarország megvédhette és megvédte volna Ausztriát a széthullás halálos betegsége ellen. De Ferenc József Magyarországot csak mostohagyermekének tekintette mindig s ami szeretet volt a szívében a népei iránt, azt a nemzetiségekre pazarolta.

Vajjon belátja-e most az elaggott császár, hogy ezek a nemzetiségek ássák meg Ausztriának sírját? S ha belátja, vajjon feleslíg-e megtört szemében a megbánás könnyje azok felett, a kiket Magyarország ellen vétkezett?

Ha feleslíg, jóvátehetne még sokat s akkor nyugodtabban szállhatna le a kapuzsinások kriptájába, ései mellé örök nyugovóra.

Singer Mihály.

MUNKÁSGYŰLŐLŐ.

Ennek mondják a — Bevándorlót.

New yorki lapársunk, mely mindig „szeretettel” emlékezik meg a „Bevándorlótól”, az ő szerdai számában azzal vádol meg bennünket a keasbey-i sztrájkból kifolyólag, hogy mi gyűlöljük a munkásokat. A „Bevándorlót”, mint munkásgyűlölőt! József kaczagunk ezen a vádon és velünk együtt kaczagni fóg rajta olvasóink széles köre.

Nem is tiltakozunk a vád ellen. Ott van lapunknak minden egyes száma; hadd beszéljenek cikkjeink. S hadd beszéljen különösen az a cikk, amelyet éppen a keasbey-i sztrájkból kifolyólag írtunk. „A BEVÁNDORLÓ” VOLT AZ EGYEDÜLI MAGYAR LAP, A MELY KÖTELESSÉGÉVÉ TETTE A WASHINGTONI NAGYKÖVETNEK A MEGSEBESÍTETT MAGYAR MUNKÁSOK ÉRDEKÉBEN A HALADÉKTALAN KÖZBELÉPÉST. Lapársunk ezt nem teszi, inkább diszlakomát rendez a nagykövet tiszteleire.

Mi megszoktuk a rágalmakat s folytatjuk munkánkat háboríthatlanul azon cél szolgálatában, amelyet magunk elé tűztünk.

MEHET A MAGYAR!

Miképp szabályozzák odahaza a kivándorlást.

Kábelsürgöny alapján már vagy tíz nap előtt megemlékeztünk arról, hogy Hadik gróf, magyar belügyminiszteri államtitkár a magyar kivándorlás szabályozása körül elment értekezni — Berlinbe, Hamburgba, Brémába.

Most azután előtünk látjuk amaz értekezés eredményét. Ezeket írják hazulról:

Messzi északról, Észak-Németországból utnak indultak a nagy német hajózási vállalatok, hogy ismét rávéssék

magukat a kiváló magyar főkapessenyére, kivándorlóinkra. Egy ideig ijesztgetéssel dolgoztak. Úgyneveik, megbízottaik, képviselőik nem is burkoltan, hanem szinte tüntetően jelen tettek a magyar belügyminiszternek, hogy felveszik a harcot, nem kérik koncessziót, nem vetik alá magukat a kivándorlási törvénynek és ott ny fáják szedni áldozataikat, ahogy érik, a hol érik. De Andrassy Gyula ugy megerősítette a határszéli rendőrségeket, hogy a titkos kivándorlást nemcsak az új törvény drákói rendelkezései, de a rendőri szervezet is nagyon kockázatos üzletté tették.

A németek végül teljesen megadták magukat sorsuknak s mindenben alávetették magukat a magyar kormányának. Tudomásul vették, hogy kivándorlási koncessziót csak akkor kapnak, ha a törvényes követelményeken kívül vállalják azt a kötelezettséget is, hogy a fiúmei utirányúval nem konkurrálnak. Semmiféle tarifaharcot nem szabad kezdeniök, viszont a fiúmei kivándorlást vezető magyar társaságnak sem szabad konkurrálni a németekkel. Az elv az, hogy akinek a kormány és a hatóságok engedélyt adnak a kivándorlásra, mehet, amerre akar, de szabály szerű utlevél nélkül senkinek sem szabad kivándorolnia.

Valamennyire helyreállt tehát a béke a hajóstársaságok között s a vállalatok már üzleti helyiségeket is keresnek maguknak Budapesten. Az Adria kivándorlási irodája a József-téren van, a Norddeutscher Lloyd két helyiséget szándékszik bérelni, az egyiket a Keleti pályaudvar környékén, a másikat a Lipótvárosban. A Hamburg-Amerika Line a Belváros és a Lipótváros központjában kíván letelepedni, de jönnek más hajóstársaságok is.

A Norddeutscher Lloyd irodáját egy kivándorlási főügynök fogja vezetni, a Hamburg-Amerika ellenben egy buda pesti tekintélyes ügyvéddel folytat tárgyalásokat képviselőinek elvállalása iránt, noha írásos beadványban egy kük sem kért még koncessziót a kormánytól. Nem is kérhetnek addig, a míg kellő képviselőről nem gondoskodtak. Elbe pedig beleszó a belügyminiszterium is, amely joggal követeli, hogy az idegen társaságok képviselői ne provizióra dolgozók ügynökök és kété existenciájúak, hanem megbízható emberek legyenek.

Igy szól a hazai értesítés. Évek óta mi hangoztattuk azt, hogy a költözökös jogát megbízhatatlan nem szabad, hogy a kivándorolni akaró magyari nem lehet és nem szabad egy utirányú kényszeríteni. Most tehát mehet a magyar, amerre akar. Mikor azonban a belügyminiszter államtitkárja elment tárgyalni Berlinbe, Brémába és Hamburgba s mikor megadta a német utalnak a koncessziót a magyar utalások szállítására, talán illő lett volna nemcsak a koncesszióra gondolni, hanem a magyar utalásokra is s ezek ellátására és gondozására vonatkozólag némi biztosítékot követelni a most már engedélyezett németektől. Hogy ez megtörtént volna, arról nem szól a hazai tudósítás. Pedig hát utóvégre mégis a magyar kivándorló bórén alkudoztak.

KÁROLYI GRÓF KONDÁSA.

Kovács Lajos new yorki páter tudvalegőleg nyilatkozatot tett közzé, a melynek éle ellenük fordult. E nyilatkozatra a fenti cím alatt választ írtunk. Tekintve azonban, hogy jelen számunkban a közre néve sokkal fontosabb és érdekesebb dolgokkal kell foglalkoznunk, a „Károlyi gróf kondása” című cikket kizsorzult.

Lapunk jövő számában fogjuk hozni. Páter Kovács Lajos kedden fogja elvezetni.

KIVÁNDORLÁS HIÉNÁI.

MENNYKÖCSAPÁS A MAGYAR PARLAMENTBEN.

A „Bevándorlót”, amelyet egy lapársunk „munkásgyűlölőnek” akarva fel-tüntetni, az egyedüli magyar lap Amerikában, mely megalapítása óta egészen mostanáig tollának minden erejével küzdött azon botrányos visszaélések ellen, amelyeket odahaza a magyar kivándorlók rovására elkövettek. Számítalan cikkekben rámutattunk arra, hogy miképp rabolják meg a magyar kormány segítségével utolsó garasaitól azt a szerencsétlen magyar kivándorlót, aki azért hagyja ott a hazai rögöt, mert nem akar éhen halni.

Rámutattunk arra, hogy a Cunard-szerződés annak idején majdnem kizárólagosan azért jött létre, hogy néhány kedvence az akkori Tisza-kormányának kényes állásokba jusson s hogy az Utazási és Menetjegyiroda, valamint az Adria hajózási társaság a szegény magyar kivándorlók zsírjából illetékekenél huzzon jövedelmeket.

S végül csak néhány hét előtt ismételve írtunk vezércikkeket arról, hogy az OSZTRÁK utas ugyanannak a hajóvonalnak ugyanazon hajójára nyolc dollárral olcsóbban válthat Amerikába szóló jegyet, mint a MAGYAR kivándorló.

Éppen lapunk mai számában adunk hírt arról, hogy a kormány végre szükségesnek látta e botrányos állapotok megszüntetését s ezentul „megengedi” a magyar kivándorlóknak, hogy tetszőleg a maguk szerint váltszassák az Amerikába vezető utirányt.

Alig hogy ez megtörtént, egy fiatal néppárti képviselő a képviselőházban fellobbantott egy bombát: töviről-hegyire elmondta és bizonyítékokkal támogatta azokat a visszaéléseket, amelyek ellen mi az évek hosszú során át küzdöttünk innen. Hencz Károlynak hívják azt a derék fiatal képviselőt, aki minden kapacitásával daczára merész kézzel nyult bele a darázs-fészekbe s kimutatta, hogy a magyar kormány segítségével miképp rabolják meg a magyar kivándorlót.

A „Pesti Napló” erre vonatkozólag vezércikkében a többek között a következőket írja november 22-én:

„A képviselőház ülésének ma megdőbent szenczációja akadt. Egy néppárti képviselő interpelláció alakjában a Ház elé tárta a kivándorlás körül elkövetett visszaéléseket és a hallgatók megboradtak az adatoktól, amelyek az ország legsajnálatraméltóbb néprétegének erkölestelen kifosztását világították meg. Kinyitott egy bank-cézár szobájának párnás ajtaja és az irigylet gyönyörűségei rejtelmes fézkekből rettentő illat áradt szerteszét. Világosságot, bizonyítékot, vizsgálatot, nyilatkozatotokat kérünk, mert a vád borzasztó súlyával szemben elmaradhatatlan a védekezés.”

Majd a következőkben folytatja:

„A kivándorlási törvény rossz, nagyon rossz. Az új törvény se sokkal jobb. E lapok hasábjain elégszer ki volt már ez fejte. Aki nem volt az üzletben érdekelve, eddig is azt hajtogatta, hogy a kivándorlók száma első sorban azért emelkedik, mert előkelő vállalatok égizse alatt ügynökök bujto-gatják, csábítják az elkeseredett, szegény népet. Ma konkrét adatok, állítólag írásos bizonyítékokból leolvasott tények alapján került ez a vád a Ház elé. Elmondott, hogy a Cunard-társaságnak, amely Fiuméből szállítja a kivándorlókat, az Adria tengerhajózási társaság a képviselője, vagyis az a közege, amely nekij a kivándorlót Fiumében a hajóra hozza. Az Adria ezt az éppen nem gyönyörűsége missziót az Idegenforgalmi és Utazási Vállalat, röviden a menetjegyiroda utján végezteti, amelynek a Cunardtól kapott haszonrészesedéséből minden kivándorló után

tízennyolc koronát fizet. A menetjegyiroda hatkánkét főügynökkel, minden főügynök egy csomó alügynökkel dolgozik és megtudtuk, hogy a főügynök minden befizért tönkrement magyarért 4—5 koronát kap, ami egy-egy esztendőben ötvenöt tönkrement koronáig emelkedő jövedelmet biztosít egy főügynöknek. Ez még azonban nem elég. A Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak szerződése van a menetjegyirodával és a bank is kap minden kivándorló után hét koronát. A pénzváltást is a bank segítségével végzi a jegyiroda és hogy ezen a czimen a tótoktól és ruténektől mennyi hasznót szedhetnek, azt könnyű elképzelni, ha tudjuk, hogy a rutén és a tót milyen járatos a dollár és koronáérték átszámításának rejtelmeiben.”

Ugyanezt, szórul-szóra ugyanezt dö-rögtük mi a munkásnép érdekében évek óta a magyar kormány fülebe, s most egy amerikai magyar lap bennünket vádol — munkásgyűlölettel. Ugyanezt mondotta négy év előtt Braun Márkus s emiatt indítottak ellen a hajóvadászatot odahaza is, Amerikában is s ezért neveztek el őt egyes amerikai magyar lapok hazaárulónak.

Mi törődünk azzal, hogy az a szegény magyar munkás, akit odahaza az élet csalódásai kergettek s aki reményektől üze, vette kezébe a vándorbot, vándorutjában ne fosztassék meg éppen a magyar kormány segítségével utolsó garasaitól. Éppen azon kormány segítségével, amely sohasem törődött azzal, hogy az amerikai bányák munkásirjába, az amerikai gyárak temetőjébe eljutott magyar munkással mi történik itt.

Most Hencz feltárta, hogy miképp törődik a magyar kormány azokkal a munkásokkal — odahaza.

SZTRÁJK KEASBEYBEN.

Miért nem láttuk a konzulokat?

Lapunk mult számában vezércikkében, „Hol van a nagykövet?” cím alatt foglalkoztunk a keasbey-i sztrájkkal és sajnálkozással voltunk kénytelenek azt is megírni, hogy külgügyi képviselőink ismét elmulasztotta közbélni és a magyarok érdekeit megvédeni.

Pedig Hoening O'Carroll Ottó báró new yorki főkonzul ur igenis megtett mindent, amit tenne hatalmában állott. Például pénzt küldött ki a sztrákséget szenvedő magyar vagy osztrák alattvalók számára. Ez a pénz azonban nem lett szétszósztva, visszakérült New Yorkba. Megakadályozta pedig a pénz szétszósztását Kovács Lajos new yorki római kath. lelkész.

Mikor a főkonzul kiküldöttje a népközt szétszósztandó pénzzel a zsebében Perth Amboyba érkezett, először a lelkészekkel óhajtott a dolgotban tárgyalni, akiknek megmondta kijövetelének célját. Ekkor Kovács Lajos new yorki római kath. lelkész, aki összeszaladozta Keasbeyt és Perth Amboyt, fős Gross Ferenc, fős Sebesta János és fős Csoppey Gábor perth amboy-i lelkész urak és Nyírj János, a new yorki főkonzul kiküldöttje előtt a következő kijelentést tette:

Akár ki se menjenek oda. Nyírj ur. Megmondtam én a népnek ott kiinn Keasbeyt, hogy ha nadrágos ember jön közéjük, szóhoz se hagyják jutni, hanem üssék le!

Nyírj János ur erre visszajött New Yorkba és a keasbey-i sztrájkolók nem kaptak semmit Kovács páter jóvoltából.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

A CSÁSZÁR KITÜNTETI AZ Ő HŰ EMBERÉT. Keddi számunk már kikerült a sajtóból, amikor arról értesültünk, hogy Ferenc József az ő osztrák császárságának hatvanadik évfordulója alkalmából washingtoni nagykövétét, Hengelmüller báró urat kitüntette. A Lipót-rend nagykeresztjét, ezt a tisztán osztrák rendjelt, adományozta neki. Készségesen elismerjük, hogy Hengelmüller báró ur washingtoni működésével bőségesen rászolgált arra, hogy az osztrák császárt kitüntesse.

A BEVÁNDORLÁS MAGYARORSZÁGBÓL. A lefolyt hét ismét meg hozta a bizonyítékot arra nézve, hogy nagyban készülődnek odabaza a kívándorlásra. Megint sokan, HÉTSZÁZKILENCZVENNYOLCZAN érkeztek egy hét alatt Magyarországból a new yorki kikötőbe, köztük kétszázötvenhét fajmagyar, 229 tót, 130 sváb, 131 horvát, 51 román.

New York államban maradt 19 magyar, 31 tót, 9 sváb, 9 horvát. Pennsylvania ment 33 magyar, 41 tót, 14 horvát. Ohio államba utazott 49 magyar, 21 tót, 23 sváb, 4 horvát, 9 román. New Jersey államba ment 19 magyar, 27 tót, 13 sváb, 21 horvát, 7 román. Connecticutba utazott 11 magyar, 11 tót, 3 sváb és 4 horvát. West Virginíába ment 17 magyar, 10 tót, 10 horvát és 4 román. Missouri államba utazott 12 magyar, 5 tót, 22 sváb, 7 horvát. Michiganba ment 19 magyar, 19 tót, 27 horvát és 7 román. Delawareba utazott 4 magyar, egy tót, 5 horvát. Illinois államba ment 23 magyar, 33 tót, 2 sváb, 23 horvát és 9 román. Indianába utazott 42 magyar, 21 tót, 25 sváb, 6 horvát és 15 román. Wisconsinba ment 9 magyar, 9 tót, 19 sváb, 13 horvát. Californiába 3, Coloradoba 2 horvát ment.

A NEW YORKI FŐKONZULÁTUS ÉS A KEASBEYI SZTRÁJKOLÓ MAGYAROK. Hol van a nagykövét? ezim alatt lapunk előző számában rámutattunk arra a tévhitre, amelyet külképviseletünk a Keasbey-i eseményekkel szemben vállalt. Most arról értesítettek bennünket, hogy a new yorki főkonzulátus meglehetősen érdeklődést tanúsít a perth amboyi, illetve keasbeyi sztrájkolókat iránt. Azt mondják ugyan is, hogy a new yorki főkonzulátus ismét kiküldte Nyír János konzulátusi titkárát a sztrájk színhelyére, hogy a

sztrájkolók helyzete felől gyűjtse az adatokat. Mikor a sheriffek a magyarokat meglőtték, a titkár pénzt vitt ki Perth Amboya, hogy az inségeseket esetleg támogassa. Szívesen helyt adunk ennek az értesítésnek és szívesen elismerjük a new yorki főkonzulátus áldozatkészségét. De, habár azt is elismerjük, hogy a konzulátus a sztrájk eldöntésébe be nem folyt, a jelen esetben nem az inségeseknek adandó könyörödményük folyósítása képezi külképviseletünk legfontosabb feladatát, hanem a jogtalanul megátalmadott, megsebesített magyarok érdekében megvédése. Ebben az irányban tudunkkal még nem történt semmi, pedig éppen ebben az irányban kellene haladéktalanul intézkedni.

BARTHA JUTALOMJÁTEKA. A new yorki magyar színtársulat egyik legrégebbi tagja, Bartha József ur javára december 13-án, vasárnap délutáni 3 órakor nagy színelőadást rendez a Webster Hallban, 119 East 11-ik utca. Ez alkalommal Guthy Soma és Rákosi Victor megkacagató bohózata: „A brezováci hős” kerül színre. A darabban Karacs Imre, Almásy Irma, Horváth Lajos, Heltay Árpád, Serly Lajosné, P. Sugár Jolán, Poprádi Teresz, Sebess Dezső, Zsadányi Aladár s mások is vesznek részt. Bartha József megérdemli, hogy a new yorki magyar közönség tömeges megjelenéssel tüntesse ki és jutalmazza meg őt.

BETEGNEK, egészségesnek egyaránt használni és jót tesz a gőzfürdő, éppen úgy mint az orozsvagy török fürdő. Ilyen szépen berendezett fürdő Trentonban is van 132 North Warren Street alatt a Trent-színházról nem messzire. Uthaigazítást, esetleg jegyet is kaphat Tóth Bélánál, 517 South Broad Street alatt.

TAMÁSSY JÁNOS HÁLÁJA. Megirtuk, hogy Tamássy János honfitársunk súlyosan megbetegedett s most szombaton a new yorki főkonzulátus jóvoltából hazautazott Magyarországra, Győrbe. Tamássy tagja volt a Szűz Mária Magyarok Patronusa nevű egyesületnek, amelyet előttnk érthetetlen okoknál fogva nem kapta meg a betegséget. Elutazásakor Tamássy néhány sorban még arról értesít bennünket, hogy Szabó Lajos chromej derék postamester és pénzküldő honfitársunk fardozásai folytán utána fogják neki kül-

deni a betegséget Magyarországra. Tamássy János ez uton kíván Szabó Lajos urnak és az egyesületnek köszönetet mondani.

„A SEHONNAI KISASSZONY.” Archibald Gunter-nek az amerikai életből való, e czim alatt irt híres regénye mostanában jelent meg magyarra fordítva. A regény rendkívül érdekes tartalmánál s szép nyelvezeténél fogva igen alkalmas karácsonyi és újévi ajándéknak is ismerőseink számára. Bővebbet a regényről lapunk hirdetési rovatában találhatni.

NEM KÉZBESITHETŐ LEVELEK A TRENTONI FŐPOSTÁN. A következő nevekre érkezett levelek nem voltak kézbesíthetők: Bedecs Mariska, Járó András, Merk István, Rilyák Mariska, Tindik József, Vajdics Mariska, Winkler István. — A levelek 8 napon belül átvethetők a trentoni főpostán, 8 nap eltelté után a washingtoni Dead Letter Office-ra küldetnek.

SZÉP LAKODALOM ROEBLINGEN, N. J. November 28-án, szombaton esküdtek egymásnak örök hűséget Bus István és Brunner Juliska a trentoni róm. kath. templomban, ahol az egyházi szertartást főt. Radóczy Károly plébános ur végezte. Ezután zene szóval vonult ki a násznép Roeblinge, N. J., ahol a menyasszony házánál páratlan szép lakodalmi ünnepély folyt le. Násznagyk voltak: Székér József és Cséhi József, nyoszolyóasszonyok: Székérné, szűl. Gézi Mária, Cséhiné, szűl. Bradi Mária. Vőfélyek: Perci István és Korács Imre, koszorúlánnyok pedig Csiki Zsuzsanna, és Siptó Mariska. A lakodalom igazán olyan szép volt, hogy onnan mindenki a legkellemesebb emlékekkel eltelve távozott. A pompás talpalávalót Parvits Antal honfitársunk kitűnő és közkedvelt zenekara szolgáltatta.

A POLGÁRI KÖR ÚJ HELYSÉGE. A trentoni polgári kör új helyiségét bérelt s berendezte saját butorával, 710 So. Broad alatt. Igen szép haladásra mutat, hogy ilyen rövid idő alatt ilyen fényes eredményt voltak képesek felmutatni a kör tagjai.

ANGOL-MAGYAR TANÍTÓ ÉS ISKOLÁJA. Erdemes embernek erdemes munkája fekszik előttünk: egy kétszennyelvezetű oldalra terjedő könyv, mely ma holnap mint nélkülözhetetlen dolog ott lesz minden Amerikában élő magyar embernek a kezében. Braun Isidor honfitársunk, aki mint okleveles tanító számos magyar embernek a jövőjét biztosította azzal, hogy megtani-

Alapított az 1880-ik évben. Együttl érvel.

JACOB KLEIN

MAGYAR BANKHÁZ, HAJÓJEGY- ÉS KÖZJEGYZŐI IRODA.

A PENNSYLVANIA VASÚTTÁRSULAT EGYEDÜLI MAGYAR FŐBÜNYÖKSEGE

1340 PENN AVENUE, PITTSBURG, PA. 207 SIXTH AVENUE, HOMESTEAD, PA.

KÖLDUNK pénzt az ó-hazába gyorsan és biztonságosan: a legrovidebb időn belül kézbesítjük a pénz kiutalását igazoló eredeti pénztári papírokat. Pennington állam bankházaik nagy részét VEZÉNK és ELADUNK kifizetői papírokat, és fizetnek kamatot: kivételként mi látjuk el hazai pénzzel. Pénzeiket elfogadjuk megújítás céljára és beszerzésre az olcsóbbak bármely hazai bankban, vagy a Magyar Királyi Postaközvetítőházban és beszerzésre az eredeti bankjegyeket. ELADUNK HAJÓJEGYEKET bármely hajóra a hajóútjaink eredeti árán és nagy kiterjedésű eredeti bankjegyeket. ELADUNK HAJÓJEGYEKET bármely hajóra a hajóútjaink eredeti árán és nagy kiterjedésű eredeti bankjegyeket. ELADUNK HAJÓJEGYEKET bármely hajóra a hajóútjaink eredeti árán és nagy kiterjedésű eredeti bankjegyeket. ELADUNK HAJÓJEGYEKET bármely hajóra a hajóútjaink eredeti árán és nagy kiterjedésű eredeti bankjegyeket.

The American Savings & Trust Co., Duquesne, Pa.

ALAPTŐKE ÉS FÜLÖSLEG \$175.000.00.

Alami ellátás alatt álló takarékpénztár négyezredes betétbiztosításra, hol a magyarországi kamattörvények mellett a legbiztosabbban érhető meg pénz.

IRJON ÁRJEJYZÉKÉRT E CZIMR E:

JACOB KLEIN

1340 PENN AVENUE, PITTSBURG, PA.

Köhög?

Mellfájás, rekedtség, Köhögés, hűlés ellen a legjobb szer: —

A SZEPES KÁRPÁTI CSODA MELLTEA. ÁRA 25 CENT.

Postán 30c. Erős köhögésnél felnőtteknek még ajánljuk a KÁRPÁTI MELL-CEPPEKET is. Egy üveg 20c., nagy üveg 50c. Postadíj 10c. Valódi csakis a „VÖRÖS KERESZT” ELSŐ MAGYAR GYÓGYSZERTÁRBAN CLEVELAND, O.

8901 BUCKEYE RD., COR. 89th STREET, CLEVELAND, O.

Kérje az új, képes „HASZNOS TANÁCSADÓ”t. Ingyen kapja.

totta az angol nevelre, most „AZ ANGOL-MAGYAR TANÍTÓ ÉS ISKOLÁJA” ezim alatt megírta azt a vasos kötetet, amelyből jobbat és gyakorlatibb értékét még nem láttunk. A könyv révén minden ember tanító nélkül eljáratlan az angol nyelvet. Megtanul belőle írni, olvasni és beszélni s azonfelül a könyv révén megismerkedik mindazzal, amit egy Amerikában élő embernek az Egyesült Államok felől tudnia kellene. A könyvet, amelynek két dollár az ára, melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Megrendelhető a pénz beküldése mellett ezen czim alatt: Isidor Braun, 2554 East 43 street, Cleveland, O.

„A BEVÁNDORLÓ” KARÁCSONYI SZÁMA. Figyelmeztetjük a Bevándorló olvasóit, hogy a karácsonyi száma különmegrendelést csak de-

ember tizedikéig fogadunk el. Ezt különösen azoknak figyelmébe ajánljuk, akik a karácsonyi számot mint amerikai emléket Magyarországra kívánják küldeni. Ezek küldjék be megrendeléseiket azonnal. Egyes szám ára postaküldéssel együtt 15 cent, ami bélyegekben is beküldhető. A karácsonyi szám gazdag tartalmából kiemeljük Lengyel Zoltán országgyűlési képviselő

RIZSÁK JÁNOST ismeri az amerikai magyarság a LEGMEGBIZHATÓBB ÉS LEGPONTOSABB pénzküldők és hajójegyzőik egyikének. Fiókirodák: Whartonban, Alphon, Franklin Furnace és South Bethlehem. Füzlet: 127 SECOND STREET, PASSAIC, N. J. Kérjen árjegyzéket.

TÁRCZA.

NAGYIVÁNNÉ IRÁST CSINÁLTAT.

Írta: Homok.

A verendán ülünk és gyönyörködünk az őszi verőfényben, mely szeliden ömlött el a tájon és bearayozta a sárgabajailló szőlőleveleket. Az udvar tele volt az ujjhor erős és csipős illatával, a borházból pedig kihallatszott időnkint a sutulógép fogainak kettyegése. Valamint a munkások élces szavai, a mint a szüreti bál fölött évdötek, hogy ugyan elhozzhatja-e a gazda szombat este a rezeshandát vagy nem. Szóval, hogy lesz-e szüretbál. Mert ez ilyenkor igen fontos dolog. Szinte azt lehet mondani, hogy lelki szükség. Mert maga az a tudat, hogy befejezésül egy-két óra hosszú muzsikaszó mellett taphatják majd az udvar földjét, kedvre hangolja még az öregjeit is, a fiataloknál pedig felpezsdíti a munkakedvet. Pedig rendkívül szerény mulatság a szüretbál. Lámpagyújtásra elkövetkezik valahonnan a tanyák közül három, négy paraszt, ormótlan fűvőszerszámokkal és tréfás beköszönés után elhelyezkedik valahol a présház körül; az eperfa alatt csikósbojtár volt, a kapás, [aki azelőtt csikósbojtár volt, tehát ért a szakésmesterséghez] a gazda pedig ezetesen kezdő avas bort öntöget össze az üvegekből. Aztán szünet következik kis időre, míg ki ne hozza a gazdasszony a szellőmpát a verenda deszkájára. Ekkor megharsan a réztrombiták s pár perc múlva már egyívé kapaszkodó járják az emberek a csárdást. Előintén csak kevesen. Azok, akik itt dolgoztak. Később azonban már sokan. Az udvar lassankint megtelik idegenekkel, kiket a trombitahang hív a közeli tanyákból. Bál jellege csak annyiban van ennek az áldomás-mulatságnak, hogy a lányok kipötytennek, vasalt ruhát vesznek magukra és selyemkendővel kötik be a

fejüket. Az ember észre sem veszi, mikor egymásután eltűnnek a tanyából s ime egyszerre csak itt van a Vera is, a Julesa is teljes parádában. Még cipő is van a lábukon. A férfinépek ennyire nem terjed az igénye. Ezeknek jó meztől is és azon szurtosan, amint abbahagyták a munkát, csak egy kis bicskahegyre való legyen, no meg valami szíverősítőféle. Bor például, fejenként egy liter, vagy másfél... Aztán játszhat a banda, akár reggelig.

Amint így élveztek az évad szépségeit, a kerítés tövéhez kötött házózó eb egyszer csak megvakkan. Csendes jeladás volt ez inkább csak, nem az az élésebb ugatás, amivel a városi embert szokta fogadni a tanyai kutya. És nyomban utána beperdült egy nyulánk fiatal asszony. Az arca szomorú volt, a tekintete révedező. Látszott, hogy keres valakit.

— Jónapot adjon Isten — köszönt be félénken.

— Adjon Isten.

— Hol van a János?

— Talán a présházban.

Ferencz, a kapás, aki az udvarról hallgatta a menyecske szavait, hamarosan lekiáltott a pincebe:

— János! Nagyiván János!...

Egy szurtos, tagbaszakadt ember lépett a szóra a pinceajtó elé és bambán tekintégt széjjel az udvaron. Mikor meglátta a feleségét, lomha lépésekkel jött felé.

— Mit akarsz? — kérdezte messziről.

— Jaj, János, — tört ki belőle a hangos sírás — gyere, möghal... Istenem, istenem...

— Mi az?... Mi baj van, Vera? — kérdeztük most már mi is az asszonyt.

— Édös szülénk haldozik... Olyan rossz, egymagam vagyok... Ugy félek.

A meztlábás parasztember nem szólt, kivette szájából a pipát és lehorgasztott fejvel megindult. A menyecske is elköszönt, ment... Szomorúan és szótlannul lépkedtek a homokban, mint a kálváriajárók és pár perc múlva eltűntek az eperfasövény mögött.

Ekkorra kikerültek a többi munkások is a pinceből és néztek velünk együtt a lélek szokatlan lehagoltságával a távozókat után. Az ember a halál gondolata előtt megilletődik. Nem tud szólni, bár az érzések egymást kergetik a szívében...

— Aligha be nem adja a kulcsot a szüle — szólalt meg később a kapás.

— Miért?... Beteg?

— Csuda beteg — toldta a szót a felesége — össze van mindene dagadva.

— Össze — bólintott rá Ferencz. — Több két hetinél, hogy ágnak esett.

— Orvos volt-e nála?

— Ugy gondolom? — felelte a kapásné — tegnap már azt is kihívták hozzá.

— Pap még a mult szombaton járt nála — folytatta a kapás. — Meg is gyönt. Akkor, ugy mondta a János, megkönyvebbedett, de megint csak rosszabbul lett.

— Mit mondott az orvos?

— Semmit. Megnézte, aztán legintett egyet a kezével.

— Nem adott orvosságot?

— Köll is az — mondta kemény meggyőződéssel Ferencz. — Ez a mi orvosunk különben is jóraváló egy doktor, nem pazaroltatja az emberrel a patikára a pénzt.

— Hogy hogy?

— Hát ugy, hogy nem ír. Legfőlebb kenőcsöt, ha szükséges; de a kanalas orvosságnak ő se barátja.

Az ember körülbelül meg se ütődik az efle beszédén a tanyán, tisztában van tökéletesen az élet olesóságával. A ki életrelvő, az ugy is megmarad, aki meg a halálnak van szánva, azon már ugy se lehet segíteni. Ez a felfogás... És ilyen metódus szerint folyik le maga az emberi élet is. Amit az Isten ád!...

Mikor valamennyire felocsndtunk a hirtelen elváltozott hangulatból, azt mondja az egyik városi asszony:

— Hol laknak ezek a Nagyivánék?

— Itt, egy puskalövésnyire — mondja rá a kapás — Tul a krumpliföldön; a tanyaház ide látszik, nézzék.

A városi ember, hiába, kíváncsi lény.

Különösen az ilyen maradi dolgokba szeret belekontárkodni. Azután meg az asszonylelekleben több a ré szvét, nagyobb a gyengédség. Hátha lehet egy parányit könnyíteni a más ember baján. Nemes szándék két életre ilyenkor az asszonyok szívében.

— Ilyen közel?... Menjünk át...

Menjünk, ne menjünk?... A férfi előbb tanakszik. — Azután gondolkodik: minek? Ugy se segítünk rajta. Azonban az ellentmondás is nehéz dolog, ennél fogva ugy tesz, mint a borju, mikor a vásárra hajtják. Hallgat és megy kellelenül.

Hát átmentünk mi is, valahányan csak voltunk. Kíséd paprika- és burgonya-földön kellett haladnunk a keskeny csapason és pár perc múlva a tanyaházhoz jutottunk. Minden talpalattnyi hely a nyomorúságról beszél itt. Öreg, nádtetejes tanyaciplet, megnyújtott eresztelt, az udvar egyik sarkában egy rozant istálló, a másikban félig besüppedt verem. Aztán egy ássott-kut, mellette fehérre meszelt sárkatalan, elnyitott vályu és fadarabokból összerakott kutyalház — ez az egész birtok. Elhez a korhadtt lécezzel bekerített tanyához ugyan még a két hold földet is hozzá kell érteni, ami éppen annyit hoz a konyhára, amennyi a megélhetésre kevés, az éhenhalásra pedig sok. Nagyivánné pedig özvegyeége óta innen tákolta vigályos, beteges életét. Egy kevéske burgonyát termelt, egy házhelynyi paprikát nevelt, a homokföld szélbe roszot vetett, azután meg az öt-nyolc uatcska kádárka is hozott valamiesköt, noha a permetezésnek híré se hallotta soha, s így tengődött megcsufolásul az emberi igényeknek, melyeknek, sajnos, sohan nem bírnak manapság határt szabni. Éldegélt egész héten átal száraz kenyéren s e mellé napjában egyszer szalonnával, vasárnaponként egy tányérra való meleg löttytel: paprikás-krumplival, vagy amig a télen vágott malacocska tartott, egy csipetnyi füstölthussal és nagy ámulára azoknak, akik azt hiszik, hogy így nem lehet az emberben az életet megörizni: még egy pár forintocskát is ta-

karított.

Most azután leestett a lábáról és három hete, hogy a büzös, alacsony és homályos szobában nyomon az ágy deszkáját. Mikor átmentünk, kinyitatta a tenyérnyi ablakszárnyakat, felült a vánkosára, a tenyerét ernyőként a személe illesztette s megindult hangon szólt a szomszédasszonyának:

— De jó, hogy ájtött, szomszédasszony, áldja meg az Isten a lépését is... Ugy vártam már magát, de nem jön hozzám senki, senki... Még a gyerekeim se.

És sirva fakadt.

— Hát hogy van szomszédasszony!... Jobban van-e?

— Dehogyan vagyok, dehogyan vagyok... Sokszor ugy rám jön ez a fulladás, azt hiszem, mindjárt végem lesz.

— Fullad?

— Nagyon. Egész ideér már a daganat — panasolja tovább a kérges, sárgaarcu asszony és a szívere mutat.

— Odaát volt nálam tegnap a menyé, a Vera, mondta, hogy hívat... Mit akar, szomszédasszony?

— Hívtam jelkem, az ám... Egy kis írást szeretnék csinálni, mert nem tudom, mikor érkezik el az időm. Érzem, hogy már nincs messze... Nem sok van már hátra.

— Azt okosan teszi. Legalább rendben hagy mindent. Nézze, most éppen elegen vagyunk, hívassa el a tanítót.

— Mondtam már Verának, talán el is ment érte.

Amig ez a panaszos beszéd folyt, Vera valóban utnak eredt. Olyan kis félóránnyira esik ide az iskola. Az ilyen ügyes-hajos dolgokban rendszerint a tanító szokott eljárni; ő a legelőkelőbb ember a tájékon, tehát ő benne összpontosul a bizalom is. A tanyai tanító sok tekintetben elütnek még ma is a városi pedagógusoktól. Nem forgácsolja szét az erejüket a közélet s inkább élhetnek a hivatásuknak. Szóval olyan apostol-félek ők még mindig, akiket szeretettel és ragaszkodással vesz körül a nép.

É közben elmondta a beteg asszony a szíve szándékát:

vezérezikett *Amerikai testvéreimhez!*, A görög katolikus egyházak mult és jelenlegi helyzete az Egyesült Államokban. Kanizsay Ferenc budapesti író érdekesítő elbeszélését: *A gallér-t, Hódinka Tivadar gyönyörű novelláját: Erő, Sárady Emil* kitűnő elbeszélését: *Kovács Péter-t, Konta Sándor* jeles hazánkfa *Reflexiók* című pompás munkáját s egyéb cikkeket, elbeszéléseket és költeményeket. Maradandó értékű karácsonyi számot adunk, amely feltűnést fog kelteni odahaza is.

„AMIT AZ ERDŐ MESÉL“ ezt a kitűnő népsziművet hozza színre *vasárnap* délután 3 órakor az *Arlington Hallban* a new yorki magyar önképző-egylet. Az előadás tiszta jövedelméből szegény gyermekeket fognak felruházni.

A SEGÉLYEGYLET BÁLBIZOTT-SÁGA. Hétfőn este alakult meg a new yorki magyar segélyegylet bálbizottsága. Bállelőnök Somlyó Arnold urat választotta meg a bizottság. A választás szerencsének nevezhető, mert Somlyó ur mindig szívvel hordta a segélyegylet érdekeit és társadalmi összeköttetésénél fogva a bál fényes sikeréről képes gondoskodni.

AMERIKAI MAGYAR DALÁRSZÖVETSÉG. Említettük annak idején, hogy a new yorki és közel környéki dalárdák egy általuk megtartott értekezleten kimondották az *Amerikai Magyar Dalárszövetség* megalakításának szükségességét. Az alapszabály-tervezet kidolgozásával az értekezlet a new yorki magyar ifjúsági kört és daltestületét bízta meg. E testület megfelelt a megbízatásnak s a tervezet egy-egy példányát elküldte az érdekelte dalárdáknak. — A bizottság ezután felhívja az összes amerikai magyar dalárdákat, hogy az alapszabályok megvitatására két-két tagu bizottságot küldjenek ki egy értekezletre, mely *december 13-án, vasárnap délelőtti 8 órakor fog a 197 E. 4-ik utca alatti new yorki Rákóczi-szállodában megtartatni.*

Tekintettel arra, hogy a *december 25-én megtartandó dalversenyre* a bíráló-bizottságot ugyanakkor fogják megválasztani a versenyben résztvevő dalárdák, a kiküldött bizottsági tagok pontos megjelenése szükséges.

Megemlítjük még, hogy a dalversenyt rendező new yorki ifjúsági kör és daltestületének női osztálya *december hó 13-án* este hat órakor az *Orawetz-féle Árpád szállodában* ismerkedési estélyt rendez, amelyen a dalversenyben résztvevő dalárdák részt fognak venni.

— A Vera jó asszony, olyan volt hozzá, mintha a saját gyermekem lenne. Felkelt éjszaka is, ha kellett, hát ez az az ápolásért, úgy gondoltam, hagyok neki száz forintot. Mit szól hozzá szomszédasszony?

— Azt, hogy jól teszi.

— A fiamnak, a Jánosnak, akivel együtt laktam, a ház körül való szerencsét hagyom, meg azt a kis tüzfűt, ami van, a rácsos részen kívül. Jó volt hozzám ő is, az Isten áldja meg. A földet adják el a gyerekek és az árát osztják el maguk között egyarányosan, előbb azonban vegyenek ki ezer pengőt ennek a szerencsétlen lánynak, mert ha ez nem volna, sokkal nyugodtabban halnék meg...

Egy ideig megakadt a szava az asszonynak, ptyergett, mint az ősi felhő, aztán tovább kesereggett:

— Mert ezt csak keresztnek adta az Isten nekem. Szegény Róziám, mi is lesz veled, ha én lehunyom a szemem... Én csak gondoltalak, megtszítottalak mindentől, vigyáztam rád én jó magzatomban, szegény árvám.

Hej, hej, mi is lesz valóban ebből az élőhalottból, ha kidől mellőle az öreg, roskatag karó, a támaszfa, az anyaszív... Mi?... Utszéli paréj, melyen átgázol mindenki. Az emberszeretet karja oly rövid, oly keveseket tud védelmezni átölelni. És az ilyen félkegyelműek, az ilyen magokkal tehetetlenek útjában vannak mindenkinek. Egyik is lők rajta egyet, másik is karczol rajta egy-egy véres sebet, s az esztelen, az imbolygó lélek megy ide, oda czeltalanul, mint a szétlőtt hajtott ördögcséker, melynek nincs hazája, nincs megállása.

— Az ezerpengő kamatját használja a János, amíg gondja lesz a lányra. De meghagyom, ne üsse, ne nyuljon hozzá egy ujjal se. Ha pedig útjába lesz, vigye be a városba, ott a pénziért majd gondozásra talál.

Mintha egy pillanatra beragyogott volna valami csodás földöntúli fény a sötét zugolyba, olyan fényesség támadt a fellángolt anyaszereget nyomán.

A MAGYARORSZÁGBÓL IDEÉRKEZETT NEM KÉZBESITHETŐ LEVELEKNEK A NEW YORKI FŐPOSTA ÁLTAL NOVEMBER 30-ÁN KIADOTT LISTÁJA. 74 Batko Miss Kati, 91 Breier József, 125 Belten Jakob, 148 Bognár Frank, 193 Burger Miss Margit, 265 Davidovics Róza, 330 Egrovics Mrs. Etel, 373 Fridvald D., 415 Gajdos Johan, 516 Grün Moritz, 544 Hecker Johan, 571 Hodossy Ferencz Mrs., 594 Husz Miss Katharina, 626 Kacz Wili, 687 Krausz Max, 735 Koch Jenő, 799 Lakolic Paulina, 917 Mrazek Martin, 971 Munk Leopold, 1016 Olsina Stefan, 1037 Pajinga Lizi, 1087 Raab Alexander, 1149 Roth Mrs. Mária, 1170 Roth Mrs. Lizi, 1196 Rutner Johann, 1206 Slachta Erzi, 1268 Seer John, 1356 Schild Sigmund, 1410 Sugra Miss Melania, 1442 Teszák Miss Mária, 1476 Urbán Miss Helena, 1574 Zalmanowits A., 1588 Ziak József, 1598 Zinty Mrs. Anna, 1608 Zöldessy G. E. M. Morgan, postamester.

ELŐFIZETŐINK.

Heti nyugtázás.

Egész évre fizetett *New Yorkban* Szendy István, Hunfalvy Hugó; *Wharntonban* Makk Mihály; *Trentonban* Breitenbach János, Gyenes János, Hurenszky M., Quinn W. A., Hottinger Jakab; *Johnstownban* Jedler János, Kovács Imre; *Brooklynban* Jeney Lajos; *Passaicban* Kalliwoda A.; *Stamfordban* Lesko Gyula, Molnár János.

Félévre fizetett *New Yorkban* Ixel Jenő; *Trentonban* Veres János, Vámos Frigyes, Kiss István és Pelcz Emil, Csehi József, Virág András, Lefkowitz testvérek, Sass A., Fortuna Oktavian, Hardy Vendel, Papp György, Csorbás György; *Clevelandban* dr. Backy J.; *Lansingben* Szilvassy Rudolf; *Lansingben* Smolik János; *McKeesportban* Sáros Menyhért; *Pattersonban* Adorján Zoltán; *Passaicban* Kovács József, Rozsnyai János, Takács István, Simon Károly; *Garfielden* Nikolics F.; *Stamfordban* Sztropko Ferenczné; *South Bethlehemben* Jambor Mihály; *Duquesneben* Holéczy Sámuel.

Negyedévre fizettek *Trentonban* Budey László, Kasesák István, Palánky Károly, Pál Sándor, Dobos Károly, Béda József, Freund György, Madáchy Péter, Bus István, Farkas József, Joachim János, Ehrengruber Kálmán és Gráf Eliz.

Szinte megmarkolta a szívünket ez a mély érzés. Az összenőtt szívek szakadásának első ropanása, melynél az anya kitépett a lelkéből minden gazdagságot és odaadta az árvaságra készülő gyermeknek, hogy ne legyen oly szegény, oly elhagyott ebben a ránézve teljesen sivár, hideg és kietlen világban. Mindegyikünk érezte az élet munkájának ezt a fenséges villanását, csak az nem, akinek részére az aránylag nagy fényesség megjelent. Ez a hülye, kamasz leány bambán üldögélt a padkán és az esztelenek tompa tekintetével nézett ránk, ismeretlenekre. Ötlet most csak a szokatlan jelenet érdekelhetette ösztönszerűleg.

Közben kódohogás hallatszott. A tanító érkezett meg lóháton. Egy fiatal, szőke ember köszönt be a szobába. Az arcán becsületes egyszerűség mosolygott. Utána, mint valami halvány árnyék, Vera huzódott. János is beke-reült most már a házba, eddig az ereszlet alatt a piros paprikaesőveket fűzőgette.

— Maga az, tanító ur? — kérdezte a köszönés után Nagyivánné.

— Én vagyok, szüle.

— Gyujtsatok lámpát, Vera. — nyugte izgatottan. — Majd mindjárt tanító ur... Irást szeretnék csináltatni lelkem, irást mert...

— Megesiméljük Nagyivánné, meg, csak legyen nyugodt.

— No... Hát ugy, ugy... A tanító eközben kirakta az asztalra a papírost, tentát, tollat és leült a padra.

— Igy ni. Most már mondja el az akaratát, jó asszony.

— Elmondom, galambom, el... És elkezdte mondani, ugy amint az imént elmondta. Szép sorrendben, mint mikor az olvasó gyöngyszemét huzogatja imádkozás közben a fohászokodó. A hangja erős volt, bátor és határozott. Különös érzés lopódhatik a lélekbe, ha a halál küszöbén utolsó számáadását teljesíti az ember. Talán a lelkiismeret megnyugtatása által visszatér a biztos nyugalom s a megsemmisülésbe való megnyugvás.

SZERENCSES DOHÁNYZÓK.

\$400.00 KÉSZPÉNZBEN

H. RIPPEN

DOHÁNY SZELVÉNYEKÉRT.

PÉLDÁTLAN AJÁNLAT:

AMA 20 EGYÉN KÖZÖTT, KI A H. RIPPEN DOHÁNYSZELVÉNYEKBŐL A LEGTÖBBET GYÚJT, SZÉT FOGOK OSZTANI 20 DARAB ÖTDOLLÁROS BANKJEGYET.

Ugyanennyi összeget	1909 január 1-én.
"	" 1909 márc. 1-én.
"	" 1909 május 1-én.
"	" 1909 július 1-én.

VAGYIS HATSZOR EGYMÁSUTÁN 100—100 DOLLÁRT.

KÜLÖN AJÁNDÉKOK LESZNEK KIÖSZTVA MINDEN 2 HETBEN AZOK KÖZÖTT, AKIK A H. RIPPEN-FELE DOHÁNYSZELVÉNYEKBŐL A LEGTÖBBET GYÚJTOTTÉK EGYBE LAKÓHELYÜKÖN.

H. Rippen,

PERTH AMBOY, N. J.

SZIVJA A „HONFITÁRSÁK“ DOHÁNYT.

A tanító pedig írta, szántotta a betűket a fehér papíron s mikor vége volt, felolvasta.

— Jól van így, Nagyivánné? — kérdezte.

— Jó, kérem. Így akarom.

— Hát tud-e írni?

— Nem tudok, lelkem, nem tanították rá.

— Akkor fogja meg a tollszárat.

A csontos, sovány kéz előrenyúlt és megfogta az élet legjelentékenyebb szerszámát. A tollat. Azonban nem eresztette el.

— Tanító ur kérem, — szólalt meg szeliden az asszony, éppen mint a távozni készülő, akinek még valami mondani valója van. — Egyet nem hallottam az írásból.

— Mit?

— Azt, hogy ne szekéren vigyenek ki, mint a koldust, a temetőbe, hanem halottaskocsin.

— Beleveszszük ezt is.

— Meg hogy palástban temessen a pap.

— Jól van.

— A ravatal mellett pedig négy gyertyát gyujtsanak. Ezeknek a költségét a vagyon árából adják a gyermekeim. Azután csend lett... Nem szólt senki. A lélek előbbi fénye is mintha eltűnt volna s helyébe homály lépett, éppen mint naplemente után szokott hirtelen leereszkedni a sötétség. Dehát ezen nem lehetett megütközni, hiszen tanyán vagyunk, alacsony, mestergerendás, büzös szobában, ahol az átszurt szívű Mária képe még mindig olyan

A LEGKEDVELTEBB KARÁCSONYI AJÁNDÉK AZ Ó-HAZÁBÓL

az általunk importált legkiválóbb magyar borok, pezsgőborok, szilvórium, cognac és hazai likőrökkel összeállított 25 eredeti üveget tartalmazó

Hungá-Win-Gro

néven közzismert és általánosan kedvelt ünnepi magyar italválaszték. Hungá-Win-Gro borok választék magyar borok, pezsgőborok, szilvórium, cognac és hazai likőrökkel összeállított 25 eredeti üveget tartalmazó. Rendeléseket decemberi szállításra már most kérünk és december 10-én túl már nem fogadunk el. — Részletes prospektust szívesen küldünk.

AMERICAN AGENCY FOR THE ASSOCIATED WINE GROWERS AND EXPORTERS OF HUNGARY

LEOPOLD MOLNÁR, Pres.

200 EAST 10th STREET, NEW YORK CITY.

varázserőt hint maga körül, mintha élné és a valóságban vézne.

Kint csipős szellő tépegette az utcséli ákáczfák leveleit. A nagy esendből élesen kiváltak ezeknek elmulásra intó zizegésai. A hold is felemelkedett lassankint s a kerítés mellett bámulós tanyai kutya egyéb teendő hiányában kéjesen kezdte annak kétes fehér fényét ugatni. A tanyaúvaron még mindig érzett a forrásnak indult must illata, s mi köztünk is soká nyugtalankodott a beteg asszonyról való képzelődés.

Másnap reggel újra meg akartuk látogatni Nagyivánnét. A burgonyaföld közepé tájáról azonban visszajöttünk. Messziről láttuk az ablak közé tett gyertya libegő piros lángját...

Dr. HÓDINKA TIVADAR ur

Gary-ban, Hammond-on, East Chicago-ban és környékén képviseli a „Bevándorló“t s mint ilyen, előfizetési díjakat felvehet és nyugtázhat.

RIZSÁK JÁNOST ismeri az amerikai magyarság a LEGMEGBIZHATÓBB és LEGPONTOSABB pénzküldők és hajójegyrusítók egyikének. Fiókirodák: *Wharntonban, Alphon, Franklin Furnacen és South Bethlehemben.* Főüzlet: 127 SECOND STREET, PASSAIC, N. J. Kérjen árjegyzéket.

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden KEDDEN és PÉNTEKEN. Szerkesztő és kiadja: SINGER MIHALY. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 327 EAST 13th STREET. NEW YORK. Telefonszám: 4359 ORCHARD.

Clevelandi irodánk: 4813 Portland Ave., Cleveland. Irodavezető: Braun Ferencz.

Trentoni iroda: 517 S. Broad Street. Irodavezető: Tóth Béla.

ELFIZETÉSI FELTÉTELEK: New York város egész évre... \$3.— Egyesült Államok egész évre... \$2.50 Magyarország egész évre... \$4.—

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every TUESDAY and FRIDAY. Edited and published by: MICHAEL SINGER. Editorial Rooms: 327 East 13th St., New York. Telephone: 4359 ORCHARD.

Cleveland offices: 4813 Portland Ave. Manager: Frank Brown.

Trenton offices: 517 S. Broad Street. Manager: Adalbert Tóth.

SUBSCRIPTION RATES:

For New York City, 1 year... \$3.— For the United States, 1 year... \$2.50 For Hungary, 1 year... \$4.—

Entered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y., under the act of Congress of March 3, 1879.

SZILANKOK.

—Chicagoiban megmozdultak a tótok. Népgyűlésen tiltakoztak az Andrássynak a választási jogról szóló törvényjavaslata ellen. Eddig csak küzdenünk kellett a Rovnianek-féle amerikai tótok ellen. Most egyetértünk velük. Nekünk sem tesszük a törvényjavaslat. Persze egészen más okokból, mint nekik.

—Lezajlott hát ez is. A new yorki osztrákok díkezték, táncoltak, sőt még a templomba is mentek Ferencz József tiszteletére. Most aztán jöhet a rendjeleső. Ha ugyan jönni fog.

—A washingtoni nagykövetség valahára „tanulmányozni” kezdi az amerikai magyarság helyzetét. Jobb későn, mint soha. Csak egyet nem bírnak megérteni. Azt, hogy a nagykövetség még nem vette észre az Amerikai Magyar Szövetség létezését. Azaz, inkább nagyon is értjük. A szövetség megerősödése az amerikai magyarság megerősödését jelentené. Hengelmüller ur pedig nem ennek elősegítésére lett ideküldve a császár ő felségének háziminisztertétől. Talán éppen ellenkezőleg.

—Madarász képviselő az amerikai elnöki beszédében azt mondta, hogy ezután nem büntetés-képpen, hanem apostoli munkára kell Amerikába küldeni magyar papokat. Eszerint azok, akik jelenleg itt vannak, odahaza vették őket. Mit szól ehhez Kovács Lajos?

—Különbön megnyugtattuk Madarász urat. Vannak itt Amerikában magyar papok, akik tényleg apostoli munkát végeznek. Csak hogy azokkal nem találkozhatott a — Harlem Kaszinóban.

—South Bend-i lapírsunk, az Igazság, azt írja rólunk: „Az a lap a legjobban szerkesztett s egyetlen számbavehető magyar lap Amerikában. Jobb még az Igazságnál is.” Bocsanát, kedves lapírs, mi az elismerést ebben az alakban elfogadni nem akarjuk. Mi nem tölteni akarunk az — igazságon, hanem szépen megmaradni az igazság mellett.

—Ez az igazság mondatja velünk újból, hogy túllött a célzon, amikor az amerikai magyarságot lábra akarta állítani Rudnyánszky Gyuláért. És túllött Rudnyánszky Gyula a célzon, amikor az „Igazság”-ban háromhasábos cikkben elzokogta a bánatát és könyörtelen ítéletet mondott az amerikai magyarság és az amerikai magyar sajtó felett. Ha Rudnyánszky Gyulán sérelem esett, ezt nem az amerikai magyarság, nem az amerikai magyar sajtó ejtette rája. Még ha százszorta nagyobb volna Rudnyánszky Gyula, mint amilyen, ha ő volna a világ legfehérebb embere, még akkor sem tehetne érdekében semmit sem a sajtó, sem a magyarság, amikor ő maga vonakodik megmondani azoknak nevét, akik vele szemben elkövették azt a gyalázatot.

AMERIKAI DOLGOK.

KACSA. Az amerikai lapok mind telve voltak azzal a hírrel, hogy Bryan Jennings Vilmos, volt demokrata elnökjelöltnek leánya, Ruth, válik a férjével. A férj, Leawitt H. W., Párisban lakó amerikai származású festő, most ezt a hírt a leghatározottabban megczáfolja.

VASÁRNAPI SZÍNHÁZAK ELLEN. A new yorki és brooklyni presbiteriánus és methodista lelkészek elhatározták, hogy a vasárnapi este-ville-előadások betiltása mellett tüntető gyűlést fognak tartani január 18-án. A lelkészek felszólították New York és Brooklyn összes papjait a gyűlésen való részvételre.

KEVÉS A HIVATALNOK. A felsőbbrendűségnek a polgárosságát intéző osztály ellen nagy panaszok merültek fel. Kevés a hivatalnok és az a kevés is kíméletlen goromba. Munkásembereknek néha egy hétig, meg kétfőig kell ott rostokolniuk, amíg az ügynevezett első papírt meg tudják szerezni. A new yorki nagy angol lapok felszólalásai kétség-telenül a hivatalnokok számának fel-emelését fogják eredményezni.

ÖSSZEÜTKÖZÉS A HUDSON ALATT. A Hoboken—New Yorki Hudson alatt átfutó földalatti vasútvonal két vonata szerdán összeütközött. Az összeütközésnél senki sem sérült meg.

BÜNLAJSTROM. Chicagóban megindult a tárgyalás Rudowicz Keresztély orosz menekült kiadatása tárgyában. Rudowicz azzal van vádolva, hogy gyilkosságot követett el. A tárgyalás során kihallgatták Gernus volt orosz képviselőt is, aki Rudowicz érdekében felsorolta a czár bünlajstromát. 1906-ban, mondta Gernus, a katonaság 50.000 embert ölt meg és 250.000 embert száműzött Szibériába. Ugyanaz alatt az idő alatt 12.000 embert végeztek ki. Úgy hogy a forradalom alatt legalább 150.000 emberrel oltották ki a czár emberei az ő parancsára és nevében.

JÖNGYILKOS RENDŐRKAPITÁNY. San Francisco város rendőrkapitánya, Riggy J. Vilmos, a kikötőben egy hajóról a tengerbe ugrott és belefulladt. A rendőrkapitány minden valószínűség szerint a Haas-est miatt követte el az öngyilkosságot. Haas ugyanis, aki gyilkossági kísérletet követett el, a rendőrtől kapott revolvert, mellyel öngyilkosságot követett el.

JAVÍTÓINTÉZET. A New Jersey állambeli Trenton mellett van egy állami javítóintézet leányok számára. Ezt az intézetet most leplezték le a gyalázatos és embertelen bánásmód miatt, mellyel ott a leányokat büntetik. Czellákba zárják a leányokat, a hol csak egy hemzseg a patkány. Az intézet gépezetének külön foglalkozása is volt. Ő tartotta a leányokat, amíg a hivatalnokok korbáccsal javították. A dolgról még a New Jersey állambeli törvényhozó testületben is szó lesz.

CALÁDOK VISZÁLYA. A Kentucky állambeli Lexingtonban öt esztendeje a legnagyobb gyűlölködésben élnek a Mhitaker, Mire és Barnes családok. Ennek a gyűlölködésnek eddig 12 emberélet esett áldozatul egészen szerdáiig, amikor Thyrce W. és Barnes Robert agyonlőtték Barnes Vilmost és Taylor Emma asszonyt. A közvetlen okát a gyilkosságnak még csak nem is sejtí senki, mert Thyrce és Barnes Robert egyszerűen csak elcsúfították Barnes Vilmoshoz és öt minden szó nélkül lölették. A lövés zajára Taylor Emma asszony vadászfegyverrel kezében megjelent az ajtóban, de még mielőtt a puskát vállához emelhetné volna, már őt is lelőtték. A két gyilkos, akik után valóságos hajtvadászatot rendeztek, a hegyek közé menekült.

DEFICZIT. Az Egyesült Államoknak, a hivatalos esztendő eddig lefolyt hónapjainak deficitje szerint, ez év végére körülbelül 112 millió dollár deficitjük lesz. A most lefolyt november hónapban — eltérőleg az előző hónapoktól — nem volt deficit, az az államadósság, mely a kinstári készpénz-

RIZSÁK JÁNOST ismeri az amerikai magyarság a LEGMEGBIZHATÓBB és LEGPONTOSABB pénzüklődék és hajójegyzárúsítók egyikének. Fiókirodák: Wharthonban, Alphon, Franklin Furnacen és South Bethlehem. Főüzlet: 127 SECOND STREET, PASSAIC, N. J. Kérjen árjegyzéket.

készlet levonásával 989,433,561 dollárt tesz ki, 12,657,936 dollárral csökkent. Az ez évi november hónapban a bevétel 48,002,690 dollár volt, míg a mult esztendő ugyanezen hónapjában, a gazdasági válság legnehezebb idején 45,529,325 dollár volt.

AZ ELSŐ AMERIKAI ZÁSZLÓ. A new yorki történelmi társulat régi levelekből most állapította meg, hogy az Egyesült Államok legelső lobogóját Colby Vilmos és Schwarter Ábrahám közlegények 1777 augusztus 2-án Fort Schnylerben Colby attilájából csinálták. Ezt a zászlót másnap már az angolok összelövéldözték.

A STANDARD OIL CO. elleni pörben most is folynak a kihallgatások. Egy álló hét óta a társaság alelnökét, Archold D. Jánost hallgatják ki, aki azonban némely 100 millió kötés történetének vallatásánál kevesebb hiteggel tudja hangoztatni, mint Rockefeller, hogy „nem igaz”, vagy „nem emlékszem”, sőt annyira összeavartodott, hogy a letagadott kötések részleteit elmesélte.

ÚJ POSTATÖRVÉNY. Az Egyesült Államok és Németország között a postát illetőleg új szerződés jött létre, melynek értelmében Amerikából, jobban mondva az Egyesült Államokból Németországba küldött leveleknek díja ezután nem 5, hanem csak 2 cent lesz. A törvény január 1-én lép életbe.

AZ ELNÖK MENEKÜL.

Haytiben a forradalmárok győztek.

Nord Alexis, Hayti köztársaság elnökét megfosztották állásától. Menekülnie kellett. A nép megrohanta a palotát s az elnök életét csak a katonaság tudta megmenteni és a franciaia követ.

Carteron franciaia követ bement a nép közé és lecsillapította. Majd a távozni készülő Alexis elnök mellé állt a kocsiá és betakarta őt a franciaia lobogóval. A kikötőben ott horgonyzott egy franciaia cirkáló s azon talált menekedőket a bukott elnök.

A nép a menekülő elnököt szét akarta tépni s bár a katonaság minden erejét megfeszítette, egy asszony és egy férfi mégis megütötték. Simon tábornok Port-au-Prince előtt áll. Az egész ország a forradalmárok kezében van. Elnökké egy tábornokot kiáltottak ki.

CZINCZEL LAJOS ur Homesteaden a Bevándorló részére felvehet és nyugtázhat előfizetési díjakat.

Amerikában a legismertebb megbízható bankok és az összes hajó-társulatok ügynéke. Hias Emil, Közjegyző, 104 Second Ave., New York.

Thomas F. Burke, TEMETKEZÉSI VÁLLALKOZÓ, 363 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J.

HUNFALVY HUGÓ, Hites ügyvéd és jogtanácsos, — közjegyzői hivatal. — Iroda a főpostával szemben. 231 BROADWAY New York City.

DEUTSCH TESTVÉREK BANKHÁZA, 319 EAST HOUSTON ST., NEW YORK. Törvényes képviselői a legjobb hajó-vonatok, Hamburg, Bréma, Rotterdam, Antwerpen vagy Flumén át a Cunard vonalon.

OSTROMÁLLAPOT PRÁGÁBAN.

A csehek zavargása napról-napra csak nő. A rendőrség maga, különösen Prágában, határozottan a csehek pártján látszik állani. Eppen azért a prágai németek ismételt és sürögősen katonaság kirendelését és az ostromállapot kihirdetését kérték. A katonaságot ki is vezényelték, de az ostromállapot kihirdetését a kormány vonakodott elrendelni. Prágában amellet nap-nap után veres összeütközések történnek és a sebesültek száma nap-nap mellett több és több.

BETEG A PÁPA. Újabb és erős meghülés következtében a pápa visszaesett betegségebe. Az orvosok csak arra az esetre ígérhetik a szentatyja teljes felgyógyulását, ha minden néven nevezendő fáradságtól és munkától megkíméli magát. Az orvosok tanácsára tehát még a kihallgatások is el lettek halasztva.

HAJÓSZERENCSETLENSÉG. Chefooból, Khina egyik legnagyobb kikötő-városból kábelezik, hogy az ősi előtt két japán személyzállító hajó összeütközött. A jelentés szerint 700 ember pusztult el.

FORRADALOM HAYTIBAN. Lapunk előző számában már megírtuk volt, hogy Haytiban kitört a forradalom. Nord Alexis köztársasági elnök, aki újra fel akar lépni, csupa féltékenységből elmozdította állásából Simons tábornokot abban a hitben, hogy az elcsapott katonaság már nem is bírhat alapos kilátással arra, hogy elnöké válasszák. Simons azonban kiábrándult bócsátott ki, amelyben Alexis elnököt egyszerűen „tudatlan vén számar”-nak nevezi, a katonákkal pedig a délvidek meghódítására ment, ami sikerült is neki. A kormány természetesen a hűnek maradt katonasággal a lázadás leverésére indult, de ez nagyon balul ütött ki, amennyiben Simons tábornok az ellene kivonult katonaságot szétverte és a köztársaság fővárosának, Port-au-Prince-nek ostromára indult. Alexis elnöknek valószínűleg menekülni fog kellene a lázadók elől.

A BOJKOTT ALÁBBIHAGY. A török vámbházban már átvették az Ausztriából és Magyarországból érkezett árukat. A nép azonban még máig sem veszi meg ezeket az árukat.

FERDINÁND TÜREKVÉSEI. A bolgár törvényhozás küldöttségét Ferdinánd czár kihallgatáson fogadta. A kihallgatás során Ferdinánd elmondta türekvéseit és kijelentette, hogy minden eslekménye csak akkor lehet áldásthozó, ha a nép támogatását és bizalmát bírja.

CASTRO KITILTVA. Venezuela elnöke, Castro, tudvalevőleg utban van Európa felé, ahol egy súlyos operációnak kívánja magát alávetni. A francia kormány arról értesült, hogy Castro Franciaországba is el szándékozik látogatni. Castro annak idején kiutasította Venezuelából a franciaia követet. Válaszként erre most Franciaország nem engedti Casrot franciaia földre. Csupán az esetre tett a kormány kivételt, ha orvosi kezelés szempontjából megy. Párisba azonban még ebből a czéltől sem engedik be.

BÉKÉS MEGOLDÁSRA van kilátás Ausztria-Magyarország és Oroszország között a Balkán-kérdés dolgában. Egy nemzetközi kongresszus van kilátásban, ahol el fognak simítani mindent.

TRENTONI GÖZFÜRDŐ, TÖRÖK ÉS OROSZ FÜRDŐK, 132 NORTH WARREN STREET, TRENTON, N. J. Jegyek Tóth Béla urnál is kaphatók: 517 S. BROAD STREET.

MAGYAROK, HONFITÁRSÁK! Ha azt akarjátok, hogy pénzetek innen tíz nap alatt az 6-hazába érjen, vagy ha a legjobb hajókra a legolcsóbb áron akartok hajójegyet vásárolni, forduljatok NÉMETH JÁNOS V. CSÁSZARI ÉS KIR. KONZULI ÜGYVIVŐHÖZ. Ő a legrégebbi magyar bankár Amerikában, pontos, lelkiismeretes, tehát a legmegbízhatóbb. Czíme: JOHN NÉMETH, 457 WASHINGTON ST., NEW YORK.

LANGER H. SANDOR ÉS TÁRSA, 1452-3 Ave., New York. Butor, szőnyeg, kárpitok, ágyneműk. Uj üzlet, Uj áruk, Uj elvek. LEGOLCSÓBB KESZPÉNZÁRAK.

A NAGYVILÁGBÓL.

HAMISÍTOTT BIZONYÍTVÁNYOK. Budapesten, valamint számos kisebb városban nagyszámú hamisítványok nyomára jutottak. Kiderült, hogy egy hamisító banda üzletszerűleg üzi az érettségi bizonyítványok hamisítását. A tettesek ellen megindult a leg-szigorubb vizsgálat.

AHRENTHAL MEGY. A Bécsből kedden érkezett hírek szerint az osztrák-magyar külügyminiszter, Ahrenthal báró leköszönt. Szerdai kábelhír szerint Ahrenthal ugyan nem ment, hanem állása annyira megingott, hogy leköszönését elkerülhetetlennek tartják.

KORONÁZÁS. Pekingben a császár és az anyasászárné halála következtében elrendelt 3 esztendőös gyászt egy napra felfüggesztették. Azon a napon koronázták meg az új császárt, aki ennek örömeire minden katonának pénzbeli ajándékot rendelt kiosztani és minden hivatalnokot rangjában egy fokkal emelt.

FERENCZ JÓZSEF ÜNNEPE. Ausztria szerdán nagy ünneppel ült. Ferencz József 60 éves uralkodói jubileumát. Egész Ausztriában zúgtak a harangok, miszték a papok és nagy beszédeket tartottak a főhivatalnokok. Sőt az ifjú Habsburgok, fiuk és leányok vegyesen, ünnepi szinkomédiát is játszottak a felséges ur előtt. A darabot Cserny udvari tanácsos írta. Ferencz József nagyon meg volt elégedve a főhercegekkel és főhercezkisasszonyokkal, akik valamennyien az unokái és mind jó színészeknek bizonyultak. A jubileum fényesen sikerült, eltekinve attól, hogy a jubileum napján hirdették ki Prágában az ostromállapotot és hogy egy kis vér is folyt. Ebben a tekintetben hasonlított a hatvan esztendő utolsó napja leginkább a hatvan esztendő első napjához.

JÓ KERESÉST. Tanuljon bábaságot. Oly helyekre küldjük, ahol tanult bábakra szükség van. Irjon e címre: BÁBAKÉPZŐ INTÉZET, 8911 Buckeye Road, Cleveland, O.

J. D. Moskowitz, OHIO ÁLLAM KÖZKEZVELT BANKÁRA ÉS HAJÓGYŰNKÖ. KÉT BANKHÁZ. KÖZJEGYZŐI IRODA. A HAJÓTÁRSASÁGOK TÖRVÉNYES ÜGYNKÖ. PÉNZKÜLDÉS LEGOLCSÓBBAN és LEGGYORSABBAN A VILAG MINDEN RÉSZÉBE. JÓTÁLLÁS MELLETT. Alapított 1898-ban. J. D. MOSKOWITZ, 1441 WEST DAKOTA STREET és KOSSUTH-TELEP, DAYTON, OHIO.

KAIL G. ÁRPÁD, BANK ÉS HAJÓJEGYZLETE. — Alapított 1890-ben. — Közjegyzői iroda ugy hazai, mint amerikai ügyek elintézésére. Pénzüklődés 6-hazába hetenkint kétszer, a legpontosabban és legolcsóbban. UNIONTOWN, PA. W. MAIN STREET.

INGYEN senki sem adhat semmit. Mindenki tudja azonban, hogy Herz és Deutsch irodája a legmegbízhatóbb pénzüklődések azonnali behajtására, törvényes okmányok, meghatalmazások, adás-vevési szerződések, kérvények, kötelezvények, konzulátusi hitelsítések elintézésére, családi bonyodalmak kiegyenlítésére. Pontosság és lelkiismeretesség a jelző. UTILEVELEKET rövid idő alatt megszerzünk. Üzleteket, házakat, farmokat gyorsan eladunk és vesszünk. — Minden levél így czimzendő: HERZ & DEUTSCH, 179 EAST 3 ST., NEW YORK. [Avenue A és B között.]

Hazai Dolgok.

Hock János váltója.

BUDAPEST. Hock János országgyűlési képviselő, köbányai plébános följelentést tett a főkapitányságon, hogy valaki váltót hamisított a nevére. Egy budapesti ügyvéd felszólította, hogy rendezze ezerkétszázkoronás váltótartozását, majd beperelte. Ő tudomása szerint semmiféle váltót nem írt alá, így csak ráhamisíthatták a nevét. A főkapitányságon megindult a vizsgálat s az volt az első, hogy bekérték a perelt váltót. Hock János megnézte s nagy meglepetésére konstata, hogy a váltón levő aláírása, azonkívül Sierbán Miklós országgyűlési képviselő aláírása is — valódi. Csak hogy ez a váltó tizenkét esztendő és emlékezte szerint egy Radeán Miklós nevű volt iskolatársának írta alá s később rendezte is. A rendőrség most azt kutatja, hogy került a tizenkét esztendő váltó az ügyvédhez, aki most peresítette.

Lopott, hogy eltemesse a fiát.

BUDAPEST. A minap betörték a Haller-utca 48. számú ház egyik lakásába, ahonnan körülbelül kétszáz korona értékű holmit vittek el. A rendőrség csakhamar elfogta László Gyula tizenkilencz éves napzámost. László sírva mondta el a főkapitányságon, hogy a mult esztendőben megismerkedett egy munkásleánnyal. Közös háztartásba léptek s a kettőjük keresményéből valahogyan el is tengődtek. Négy hónapja azonban gyermeke született a leánynak s attól fogva nem járhatott dolgozni. A nyomorúság köszöntött be hozzájuk, utóbb a gyermek is beteg lett s orvososságra is sok pénz kellett. Majd kórházba akarták vinni a gyermeket, amikor négyhónapos korában meghalt. El kellett volna temetni, de semmijük sem volt. László elkésztésében arra határozta el magát, hogy betör valahová s így szerzi meg a temetésre szükséges pénzt. A lopott holmi árából eltemette a gyermeket s még néhány napig meg is élték belőle. A rendőrség természetesen letartóztatta László Gyulát.

Öngyilkos huszáronkéntes.

BUDAPEST. A József-körúton levő Rémi-szállóban agyonlőtte magát Gyárfás Aladár huszáronkéntes. Az életunt önkéntes éjjel két órakor jelent meg a szállóban, ahol a portástól szobát kért. Az első emeleten a 10. számú szobát nyitották ki részére, melyet el is foglalt. Mielőtt azonban bezárta a szobája ajtaját, tintát és tollat kért, s megkérte a szolgát, hogy reggel nyolcz órakor keltsék fel, mert el akar utazni. A szolga reggel kopogzott is, de mert választ nem kapott, benyitott a szobába s akkor látta, hogy az önkéntes a földön fekszik s mellőlől patkzik a vér. A szolga tüstént hívta dr. Menyhért Vilmost, a szálló orvosát, akinek azonban nem akadt már dolga, mert az önkéntes meghalt. Nyomban értesítették az öngyilkosságról a rendőrséget s a katonai bizottságot. A rendőri vizsgálat megállapította, hogy Gyárfás Aladár Browning-revolverrel lötte magát agyon és pedig reggeli hét és nyolcz óra között. Hét óra tájban ugyanis látták még a szálló folyosóján. A katonai hatóság részéről megjelent a bizottság, mely az öngyilkos önkéntes holttestét a honvédkórház halottas házába vitette. Az önkéntes három levelet hagyott hátra: az apjának, anyjának és bátyjának, aki szintén a huszároknál szolgál. A szobában találtak az asztalon egy papírlapot, amelyre ezt írta az öngyilkos: „Önként halok meg. Tettem oka szerelmi bánat, életuntság. Kérem a boncolás mellőzését.” Gyárfás Aladár előkelő családból származik és az apja erdőnagybirtokos Erdélyben. A mult hónapban vonult be a katonasághoz, ahol a honvéd központi lovasiskolában teljesített szolgálatot. Derék, ambiciózus ifjú volt, aki iránt mély részvét nyilvánul bajtársai körében. Néhány hónappal ezelőtt megismerkedett egy szegény, de tisztességes polgárleánnyal, szerelmes lett belé és az volt a terve, hogy feleségül is veszi. Szándékát közölte az apjával is, aki azonban tmlni sem akart róla. Minap este újra hosszas megbeszélés volt vele, de hiába, az apja megint elutasította és utána el is utazott a birtokára. Ugy látszik, ez a rid ellenkezés érlelte meg benne az öngyilkosság sötét gondolatát.

Meghalt a lakodalom után.

BARBACS. Sopronmegye. Patyi György fiatal, szép feleségének valóban megdöbbentően tragikus sorsot szánt a végzet. A tizenhat éves asszony ugyan-

is, a lakodalma napján, váratlanul megbetegedett. A beteghez hívott orvos tifuszt konstata s hozzátartozóinak a legmondosabb ápolást és elővigyázatot ajánlotta. Hiába volt minden. A fiatal asszony a napokban meghalt. Szomorú sorsa mély és őszinte részvétet keltett a faluban.

Leányrabló cigányok.

BELENYES. A pusztán egy csapat kőborezigány megtámadott és magával hurcolt egy Papp Mária nevű leányt. Az országúton közrefogták és megkötözve feldobták a kocsijukra. Esméletlen állapotban feküdt a kocsiin sokáig s csak akkor nyerte vissza öntudatát, amikor eltávolították a szájába tömött rongyot. Szurdicsnál a négy kocsiból álló karaván sátorot ütött. Itt a leányt leemelték a kocsiról s kérték, hogy lépjen a bandájukba és akkor minden kívánságát teljesítik; ellenkező esetben azonban halálra kinezik. A leány nem volt hajlandó elfogadni ajánlatukat és sírni, jajgatni kezdett. Erre a cigányok botokkal kezdték verni, körülánczolták s közben rugdosták, az asszonyok pedig egész testéről letépték ruháit, a hidegben esikpedték és haját ránczalgatták. Ezután a cigányok aludni tértek s egy síhedei rendelték őrizetűre. De ez elámosodott, meg fázott is, azért bement az egyik sátorba. A leány a kedvező alkalmat felhasználva, megszökött és árkon-bokron keresztül sietett Dragonyesdre. A esendőség a karavánt erőlyesen nyomozza.

Megölték egy legényt.

BEREGSZÁSZ. A törökorszáki paraszthál vérgőzbe fulladt. A koresmában volt a bál, amelynek során Benczulák János parasztleányt összeszólalkozott Dvonik Mihály nevű pajtásával. Dulakodás közben Benczulák kést ragadoit és Dvonikot szíveszúrta. A szerencsétlen legény rögtön meghalt. A gyilkost pedig letartóztatták.

Nagy ur a főbíró.

CZREPÁJA. Torontálmegye. A falunak mindössze ötezer lakosa és egy kosárra való közigazgatási botránya van. A botrányok szenvedő hőse dr. Ferenczi Géza, a község orvosa, akit előbb kiűlöztek mindazokból a bizottságokból, ahol törvény szerint helye van, azután Oroszországba illő modorban bántak vele. A községi jegyző többször brutálisan megsértette az orvost, aki hiába kért elégtételt Zsirus Imre antalfalvai főszolgabírótól. Elégtételt helyett folytonos rendbíróságokat kapott, egy ízben azért, mert nem köszönt a nagyhatalmu főszolgabírónak, mások azért, mert betegét látogatása miatt félnapig távol volt a községből. A koresmában megtámadták az orvost, ezután a falu patikusa volt a főszolgabíró, de a járásbírósg. — hja, itt nincs közigazgatás! — elítélte a támadót. Ez fáj a főszolgabírónak és a maga, teljesen illetéktelen hatáskörében kihágás miatt három napi elzárásra ítélte dr. Ferenczit. Ezenkívül megakadályozzák az orvost hivatása lelkiismeretes teljesítésében. Ilyen dolgok történnék Czrepáján és Czrepája körül. Remélhetőleg a torontálmegyei alispán a körmükre koppant a falneska basáinak.

A ref. püspök beiktatása.

DEBRECZEN. Erős Lajost, a tiszántúli ref. egyházkerület püspökét, minap iktatták be Debreczenben a rendes őszi közgyűlésen, amelyen gróf Degeföld főgondnok elnökölt. A közgyűlést Dávidházy János esperes imával nyitotta meg. Ezután küldöttség ment Erős Lajosért, aki megjelenve, Baksa Lajos által felolvasott eskümonda után

letette az esküt. Ezután a ref. nagytemplomban ünnepi istentisztelet volt. Délben bankett volt a püspök tiszteletére, amelyen számos felköszöntő hangzott el.

Gróf Tisza István és a „kisemberek.”

DEBRECZEN. Fennebb említettük, hogy bankettel végződött Erős Lajos református püspök felavatásának ünnepe. Ennek a bankettnek volt egy érdekes epizódja. János Zoltán debreczeni református lelkész pohárköszöntőt mondott a református papokra, akiknek igazi hivatását abban jelölte meg, hogy a kisemberek érdekeit istápolják. Gróf Tisza Istvánt ez a tiszteletfoglalásra készítette. Azt mondta, hogy az ő fülét a „kisember” szó csiklandja. A „kisemberek” jelszó hangzatosabb s a szocializmussal való kaczerkodásnak tekintti. Szerinte „nincs kisember, legföljebb az, aki nem teljesíti a Gondviselés által előírt hivatását. Ilyen ember pedig a gazdagok között is van elég nagy számmal, nemcsak a szegények között. A gyomor jogát a kereszténység elveivel nem szabad összekövegni. Az igazi papnak a hivatását abban látja, ha a pap a lelki világot gondozza az embereknek, ha a szó teljes értelmében lelképásztora a reábizott nyájnak. Tiszának ezt a felszólalását már nem követte olyan egyhangú tetszés, mint az első tőzjtát, sőt néha-néha ellentmondó közbeszólás is kísérte egyik-másik mondatát. János Zoltán nyomban válaszul Tisza István beszédére, kijelentvén, hogy a fehér asztalt egyáltalán nem tartja összehajthatatlannak a vitaközszállal, sőt egy ilyen társaséledet nagyon is alkalmasnak tart a vitára. Fentartotta azt a kijelentését, hogy vannak kisemberek, még pedig vagyon szempontjából kisemberek, akiknek a gyomorbeli jogait igenis meg kell adni. És az álláspontjának erősítésére tanult is nevezett meg, nem kisebb tekintélyt, mint magát Jézus Krisztust és a szentírásból, az evangéliumból, meg a bibliából vett idézetekkel bizonyította, hogy a gyomornak vannak jogai. Aki ezt hangoztatja, az még nem szocialista. Mert a krisztianizmus, ha nem számol a gyomorjogaival, merő elmélet marad. A szocializmusnak és a krisztianizmusnak vannak érintkező pontjai, ám ahol ez a kettő eltér egymástól, ott a krisztianizmus parancsait követi, mert ez a materiális igényeken kívül a lelkiélet is képes kielégíteni.

Egy jelöltség története.

DEBRECZEN. Az esküdtszék minap tárgyalta Székely Imre lapszerkesztő sajtópörét. Székely még 1905-ben az általános választások alkalmával azt írta dr. Varga Lajos debreczeni ügyvéd, függetlenségi kerületi elnökről, hogy azért lépett vissza a jelöltségtől, mert Szabó Kálmántól, a másik jelöltől hater ezer koronát kapott. Az esküdtszék Székelyt felmentette.

Karácsonyi kiállítás.

EPERJES. A Tulipánözözettség Magyar Védőegyesület eperjesi fiókja minap délelőtt nyitotta meg vásárral kapcsolatos karácsonyi kiállítását, amelyen Eperjes város és Sáros vármegye valamennyi számottevő iparos és kereskedője izléses esportositással mutatta be homi áruit. A kiállítás megnyitásán az egyesület központját Ligárt János ügyvezető tanácsos és Lukács Lipót szerkesztő képviselték.

Mercnyelt egy ügyvéd ellen.

ESZÉK. A minap dinamitmerényletet követtek el dr. Horváth Ferenc ügyvéd ellen, aki nem válaszolt egy névtelen fenyegető levélre, amelyben 10.000 koronát követeltek tőle. Az

ügyvéd hálószobája alatt levő pinceablakon elhelyezett dinamittöltény éjfélkor felrobbant, ami hatalmasan megrázta s erősen megrongálta a házat, a lakóknak azonban az ijedtségen kívül semmi bajuk sem történt. A tettesnek semmi nyoma. A vizsgálatot a mitroviczai állománygyész vezeti.

Megégett gyermek.

GÁRDONY. Fehérmegye. Pollák János vasuti munkás és felesége lakásukról távozva, minden felügyelet nélkül hagyták a bezárt lakásban két kis leánykájukat. A gyermekek gyufát kerítettek és azt gyújtogatták a kályha izzó oldalán. A kisebbik, 4 éves leányka ruhája tüzet fogott. Hat éves néneje megpróbálta eloltani, de a lángok az ő ruháját is megkapták. A gyermekek jajveszékésére figyelmessé lett szomszédok betörték a lakásba, a hol a kisebbik leánykát összegeve holtan, a nagyobbikat pedig súlyos égési sebekkel borítva találták. A szülők ellen vétkes gondatlanság címén eljárás indított az ügyészégen.

Aggyszurt katona.

KAPOSVÁR. Szabó János 44. ezredbeli szakaszvezető egy itteni vendéglőben zajosan viselkedett. Katonai köszültséget hivat megfektetésére. Szabó azonban megtagadta az engedelmeséget és megtámadta az őrmestert. Ez kénytelen volt Szabót önévédelemből kesztilszurni.

Letartóztatott szélhámos.

KAPOSVÁR. A rendőrség letartóztatta Becker Jakab ügyverbszi születésű szélhámost. Gyanus viselkedése miatt igazolásra szolgált egy csendőrs amikor habozott a felszólításra, be is kísérté. Itt különféle álneveket mondott be, úgy hogy nem tudtak eligazodni személyazonosságán, végre is megmotozták. Több ékszer és Kaposváron elzalogosított ékszerekről szóló zálogszedélemlát találtak nála. A nyomozás pedig megállapította, hogy a gyanus idegen Becker Jakab, aki házasságszedélemből és sikkasztásból is Kaposváron két nőt megszarolt és ékszerüket elzalogosította. Kitént az is,

hogy lopás és sikkasztásért ki van tiltva a főváros területéről és az ország több városában hasonlóan manipulált. Mikor belátta, hogy nincs menekvés, mert felismerték, még azt is bevallotta, hogy katonaszékevény. Úgyt áttették az ügyészégen.

Lerágta a szeretője orrát.

KECSKEMÉT. Ez év nyarán Bog-nár Miklós fegyencz társaival fűzavesszőt szedett a kecskeméti fogház számára. Délben Bog-nár szeretője, Kudlik Juliánna ebélet hozott s Bog-nár a fogházör engedelmevel félrevonult, hogy a közeli, pár lépésre levő tüzhelyen az ételt felmelegítse. Egyszerre jajveszékés hallatszott s mire a börtönőrök odarohantak, orr nélkül, vértől borítva találták meg Kudlik Juliánát. A fogházörmester bekerítettte a fegyenczekkel a fűzet, de Bog-nárnak nyoma veszett. Most azután, háromhavi bujdosás után, Bog-nár Kécskán elfogták s vasraverve szállították be a kecskeméti ügyészégen fogházába.

Jubiláló lelkész.

KÉSMÁRK. Schweitzer Jakab, a tátraaljai evangélikus egyházközség köztisztelőben álló lelkése most ünnepelte 40 évi működésének jubileumát. A jubiláns tisztelőre rendezett ünnepélyen dr. Lersch Kornél egyházi felügyelő és Székely Gyula főesperes méltatták a jubiláns érdemeit, míg Turner János gondnok egy értékes ezüstserleget nyújtott át a jubilánsnak volt tanítványai nevében.

Telepessék kilakoltatása.

KISJENŐ. A három és fél millióért megvett kerületi Sigray-féle birtokon a telepítési és parcellázási egylet a kisjenői járásbírósg vezetésével, a régi, mintegy 200 csanádmegeyi illetőségű telepest kilakoltatja. A feltehető

RIZSÁK JÁNOST ismeri az amerikai magyarság a LEGMEGBIZHATÓBB és LEGPONTOSABB pénzküldők és hajójegyvásárlók egyikének. Fiókrodák: Wharntonban, Alphon, Franklin Furnace és South Bethlehem. Főüzlet: 127 SECOND STREET, PASSAIC, N. J. Kérjen árjegyzéket.

LEGOLCSÓBB ÉS LEGBIZTOSABB
HAJÓJEGYVÁSÁRLÁSRA, PÉNZK ÜLDÖSRÉ
SCHWABACH ÉS FIA
KÉT MAGYAR BANKHÁZA

1225 FIRST AVENUE, NEW YORK 1431 FIRST AVENUE,
a 66-ik utca sarkán. a 74-ik utca közelében.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE

PÉNZTALVÁNYOK, HITELLEVELEK A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE
ÖRÖKSÉGEKET ÉS KÖVETELÉSEKET PONTOSAN BEHAJTANAK

15 WILLIAM STREET = NEW YORK.

MONOPOL KÁVÉHÁZ

RÓTH PÉTER Mgr.
NEW YORK, 145 MADRID AVENUE, A KILENCZEDIK UTCZA SARKÁN.
Kitűnő ételek és italok. Kitűnő ételek és italok.
A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE.
SZOMBAT ÉS VASÁRNAP ESTE ELSŐRANGU CZIGANYZENE.

OLCSÓ FARMOK

NORFOLK, nyolczvanczer lakossal bíró város szélén, a déli állami kereskedelmi központján van 300 farm egymás mellett.

Hungarian Farm Colony

Kitűnő zöldség, gyümölcs- és szőlőtermelő, valamint búzát termő fekete föld. HUSZ holdas farm 320 dollártól 600 dollárig. Három szobás új lakóház és új istálló 4 jőszág részére 200 dollárért. Négyzobás ugyanolyan istállótól 240 dollár. Fizetendő a vételár harmadrésze. Felvilágosítást ad a tulajdonos

SCHAEFER & RÉDAY

103 PLUME STREET, NORFOLK, Va.

Magyarok! Honfitársak!

Amerikában a legrégibb és teljesen meghízható bankár
Nemeth János v. csaszár és királyi konzuli ügyvivő.
Irjatok hozzá árákért ily címmel:
John Nemeth 151 Washington Str. New York.

ELSŐ NEMZETI BANK, LEECHBURG, PA.

FIRST NATIONAL BANK

Összes tőke \$450.000.

Beszélnék magyarul.

IGAZGATÓTANÁCS: Alfred Hicks, James Small, Joshua Kilgusmith, C. J. Nisman, J. R. Long, L. W. Hicks, Geo. W. Thomson. ÜGYVEZETŐ: Albert B. Windt.

A LEECHBURGI ELSŐ NEMZETI BANK ugy az Egyesült Államok mint Pennsylvania állam bankfelügyelete és közvetlen ellenőrzése alá tartozik. AZ ŐN BETÉTEJE ezen bankban teljesen biztos és előleges felmondás nélkül bármikor kivethet.

BETÉTEI EGY DOLLÁRTól feljebb posta után is küldhet és mi azonnal megküldjük önnek a betétkönyvecskét. PÉNZT KÜLDÖNK a világ bármely részébe a legjutányosabb áron és a legrövidebb idő alatt.

AZ ÖSSZES HAJÓTÁRSASÁGOK hivatalosan kinevezett ügynökei lévén, hajójegyeket nálunk a hajótársaságok eredeti árán vásárolhat. Kérjen bővebb felvilágosítást levelemre. CZIM:

FIRST NATIONAL BANK, LEECHBURG, PA.

összeültökös elkerülése végett tíz esendőrt rendeltek ki.

Meglőtt községi bíró. LIPÓTSZENTMÁRTON. Kohut József községi bíró nem a legnagyobb jóindulattal viseltette Mracsó József éjjeli őr iránt, akit többször tette is bántalmazott. Az éjjeli őr végre is megsokalta az ütleget s az egyik éjszakán, mikor Kohut az utcán újra rátámadt, türelmét elveszítve, rálőtt a bíróra, aki a golyótól hátán megszebeve, eszméletlenül esett össze. Az éjjeli őr önként jelentkezett a csendőrségnél.

Iskola a cigányoknak. LUGOS. Krassó-Szörény vármegye közigazgatási bizottsága Berecz Gyula kir. tanfelügyelő javaslata kimondta, hogy Langenház községben a cigány tankötelesek részére iskolát szervez. Langenház ugyanis azon ritka községek közé tartozik, ahol a cigányok a falutól mintegy 2 kilométernyire rendez közházakban laknak és így általában megtelepültek tekinthetők. Van telephelyük kereskedés is, amelynek tulajdonosa cigány.

Elfogott pénzhamisítók. MAKÓ. Az itteni csendőrség az országos vásáron jó fogást csinált, amennyiben hurokra került két rovtomult pénzhamisító, akik hamis ötkoronásokat akartak forgalomba hozni. A két csaló közül az egyik Tóth János nagylaki, a másik Oláh István hódmezővásárhelyi lakos, akik mindketten voltak már a szegedi Csillag-börtön lakói. Egyiket is, másikat is akkor csípték nyakon, amikor hamis pénzzel akartak fizetni. Tóth János egy koresmában járta meg, hol a koresmáros ráismert a hamis pénzre és a csendőrséget értesítette. Oláh János pedig egyik almarulólármájára tartóztatták le. Mindketten tagadták, de a csendőrség átkísérte őket a szegedi ügyészség fogházába.

A kivándorlás hírnépe. MUNKÁCS. Hurokra került és megkapta a magáét megrit néhány kivándorlási híne Beregmegyében. A megye alispánja garázdálkodó, kivándorlásra csábító ügynökök ellen a nyáron szigorú eljárást indított és a kérekerült ügynököket a hatóságok a legszigorúbban megbüntetik. Legújabb Munkács város rendőrkapitánya Morgenstern Wolf, Weisz Ignác és Neumann Hers munkácsi lakosokat titkos kivándorlás közvetítése miatt egyenként hatszáz-hatszáz korona pénzbüntetésre és két-két havi elzárásra ítélte. A gazemberek a brémai Misler F. kivándorlási főügynök megbízottjai voltak.

Elhunyt képviselő. NAGYVÁRAD. Rigó Lajos, a bihari kerület országgyűlési képviselője meghalt. Az elhunyt képviselő 1851-ben született s miután a sárospataki református teológiát elvégezte, előbb Tiszalczon, majd Bihar községben volt lelkész. A bihari mandátumot bátyjától, Rigó Ferenczről örökölte.

Elsüllyedt hajó. PAKS. Minap reggel a Sirály nevű vontatógőzös egyik gabonával megrakott uszályhajója egy malomkaróra került, kilyukadt és elsüllyedt. A kár hatvan ezer korona. A Duna zajlik és több vontatógőzös a nyílt Dunán megállt.

Méregkeverék. SOPRON. A megyében utóbbi időben feltűnően sok haláleset fordult elő és amikor a hatóságok ennek a jelenségnek az okát nyomozták, egy méregkeverő banda nyomára akadtak. Több asszonyt, kik férjüket megmérgezték, letartóztatták.

Vontatásüzemeltetés. SOPRON. A győr-sopron-ebenfurti vasút itteni állomásán minap éjjel 12 és 1 óra közt összeültökös volt. Az Ebenfurtból jövő tehervonat a távjelző szabad jelzése folytán bejárt a pályaudvarra és ott összeültököszt az állomáson levő tolómozdonnyal, amely több kocsi volt. Az összeültököszt oly heves volt, hogy mindkét mozdony hasznavehetetlenné vált. Hat kocsi összeültököszt és a pálya megrongálódott. A tehervonat vezetője, Tamás Ferencz oly szerencsétlenül került két összeroncsolt kocsi közé, hogy nyomban meghalt. Fekete József, a tehervonat fékezője és Zap Imre, a tehervonat fűtője súlyosan, a tehervonat mozdonyvezetője, fűtője és a tolatómozdonyvezetője könnyebben megsérültek. A vizsgálatot Stangl Antal vizsgálóbíró nyomban megindította, most pedig Holló Mihály kir. tanácsos, államvasuti főfelügyelő ejtette meg a vizsgálatot. Annyi már megvan állapítva, hogy a szerencsétlenséget az okozta, hogy a szemafor szabad-ra volt

állítva, holott a tisztviselőnek, de a tolatónak is tudniuk kellett, hogy tehervonat érkezik. A forgalmi zavart délelőtt 11 óráig elhárították és így a vonatok szabadon közlekednek.

Lelelt a fiát. SOPRON. Bősárány községben a minap estefelé véres családi dráma történt. Mészáros Illés odavalló gazda régóta rossz viszonyban élt a fiával, ifj. Mészáros Illéssel. A lappangó harag és gyűlölködés az apa és fiu között végre kitért és összetűzéssé fajult. A fiu kezét emelt az apjára, hogy megüsse azt. Az apa pedig a szomszédok, akiknek előlrántotta töltött forgópisztolyát és a fiát, aki rátámadt, kétszer hasbaléste. A súlyosan sérült ifj. Mészáros Illés a poszonyi kórházba szállították, az apa ellen pedig meglettek a feljelentést a soproni ügyészségnél.

Öreg ember nem tén ember. SZ. HADAD. Ez a község eddig nem nagyon szerepelt a nyilvánosság előtt feljegyezni való tragédiákkal, véres bűnesetekkel. Most azonban páratlan esettel szolgált. A napokban Szántó György gazdálkodónál ugynevezett szőlőszedő kalaká alkalmából vacsora volt. Ivás következett, majd táncra, amelyből még egy Balog R. Mihály nevű agastyán is kivette a részét. A hetvennyolc éves ember is ropta a táncot, különös kedvel Fekete György nével, ami végül nem igen volt nyére a férjnek. Ugy éjjel felé az agastyán a házaspárral együtt ment haza s az utcán csakhamar összeszólkalkozott a kompánia a muri miatt. Aztán borzasztó vége lett a civakodásnak. Fekete Györgyék rátámadtak az öreg emberre, s olyan elkeseredett dulakodás lett a dolgból, hogy a házaspár Balog R. Mihályt a saját nyakraváló kendőjével megfojtotta. Ott az utcán halt meg az agastyán. A csendőrség a tetteseket letartóztatta. Érdekes momentuma a tragédiának, hogy áldozata fiatal korában maga is meglőtt volt.

Meglölte a leányát. SZEKSZÁRD. Wolf Miklós báttaszéki polgár együtt lakott vejével és leányával. A fiatalok azonban olyan rosszul bántak az öreggel, hogy gyakran még élete is veszedelemben forgott; ezért a hatóságtól fegyverrel ellátott engedelnyt kért és meg is kapta. Minap délután újra rátámadt leánya a férjével együtt. Utótték-verték szegény öreget, aki erre előlrántotta revolverét. A vő ettől megrémülve, kimenekült a szobából, felesége azonban bentmaradt. Wolf a leányára fogva revolverét, elcsúszta. A golyó a leányát fültővön találta és nyomban meglölte. Wolf önként jelentkezett a csendőrségen.

Leányok közös öngyilkossága. UJVIDÉK. Zavarkó Mária és Bohoczky Marenzella, két csinos, tizenhat éves cselédeány, szerdán gazdájuk, Büchler Ádám szállodás padlásán felakasztották magukat. Amikor észrevették tettüket, már meghaltak. Közös levelet hagytak hátra, azonban az öngyilkosság okát eltitkolták. Mindkét leány bánáti, temerinj születésű árva volt.

Elűnt váltóhamisító. UNGVÁR. Weisz Menyhért gerényi lakos, aki kisebb vállalkozásokkal foglalkozott, több ezer koronára rugó váltók meghamisítása után, hirtelen eltűnt. A váltókkal néhány ungvári pénzintézet van megkárosítva. A csendőrség nyomozza a megszökött okirat-hamisítót.

Gyilkos rokonok. ZINGA. Arad megye. A községben vérfagyasztó kegyetlenséggel gyilkolták meg Freikopf Pál jómódu gazdát és családját. A gyilkosság két napig maradt felfedezetlenül. Csak minap hatoltak be a szomszédok, akiknek feltűnt, hogy a házban nagy a csend. Irtozatos állapotban találták a családot. Freikopf Pál, a gazda, összeszurkálva, holtan az istállóban hevert, felesége a konyhában, teljesen átvégve nyakkal, fiát pedig késszurásokkal ölték meg. A gyilkosok elvitték a kocsit, lovakat és sok értékes holmit. A csendőrség mindéddig hiába nyomoz utánuk. Most a család távoli rokonaira gyanakszanak, akik vendégségben voltak Freikopfknél.

SOVÁNYÍTÓ-KURA. A budapesti „A Nap” egy vezércikke.

Most tárgyalják odahaza Magyarország háztartásának költségvetését. A Nap ebből az alkalomból a következőket írja: Takarékosan, lassan, óvatosan. Vigyázni a pénzre, vigyázni a kiadásokra. Nem adni, sőt beszűntetni az oly bőségesen termelt igéretet is. Ezek az új Wekerle-jelszavak. A költségvetés tárgyalását vezeti be így a koalíciós miniszterelnök. A kormánytábor elé tesz egy szédítő számotteget és a tábor majmolja utána értelmetlenül a varázsigeiket és ráüti a pecsétet az iradatlan nagy számsorra.

Ez a számsor volna a képe Magyarország állami, politikai élete egy esztendőjének. De hiába rendíthetetlen, hiába örök a kétszer kettő. Már a számokat is hamisítják és csak gondos kutatás után lehet meglátni a mögöttük rejtőzött bomlást, a közállapotok szerte-züllését, a nyomor növekvő tengerét.

Takarékosságról beszél az úri törvényhozók zsirjukban megfulladó csapata? Igen, takarékosan is van. A magyar állam, a magyar kormány, az esztendőknél át tanult és évtizedek óta szakadatlanul dolgozó emberek egész hadseregét tartja szolgálatában vasutnál, postánál, iskoláknál, bíróságokon. Van ennek a hadseregnek néhány generálisa. De a közkatonák óriási többsége velőt és idegeket romboló küzdelem között végzi életét. Hát ezeknek a családostul nyomorgó embereknek szegnek mellük elé a takarékosan szoronyt. Ezekre rájuk riválnak, ezeknek kért kezét visszalökik. Nyomorult fizetések megjavítására, sovány, száraz kenyér megvajazására csakugyan nincs pénz. Vissza a sötét lakásokba, a hideg tüzhely mellé. Vissza a fütetlen kuzkókba, most szép, hosszú a tél, olyan édesen lehet szövegetni az álmodat. Hogy nincs szén, hogy hetenkint kétszer se kerül husétel az asztalra, mit törődik azzal a gömbölyű Wekerle. Ez a költségvetés takarékosága. Csak Markába szorítja az aranyakat. Csak a lakók könyve, gyermekek siralma, apák keserve tapad hozzá, az ököl erre még keményebben összeszorul, majd hátrahúzódik lassan és kihullatja az aranyakat, elszórja az asztalokról felmarkolt kenyeret. Hova szörnő, ha nem kétféjjü sással diszített csákókba? Ott várják már az osztrák generálisok. Ott lesi az egész közös tábor. Nem vész el semmi a természetben. A kenyér, amely melegedne, a ruha, a cipő, de tán még a levegő is: minden-minden szuronyokká változik, ágyukká, golyókká, öldöklő szerszámokká.

Nincs Európának országa, amely olyan katonai erőfeszítéseket tenne és olyan aránytalanul, az országot fenntartó munkánép olyan kiszorításával tenné, mint amilyenre a megháborított elméjü osztrák ábrándozók kényszerítenek bennünket. Nincs alkotmányos föld az egész világon, ahol a parlament, a népképviselőt olyan felháborító mellözésével indulnának véres kalandra, ahogyan nálunk Bosznia annexiójába belekezdtek. Se testünk, se lelkünk nem kívánja ezt a görbe országot, egy fillérnyi hasznót, egy embrenyi erősdést nem várunk tőle. A zöldbőbitáshad azonban minket nem kérdez. Mi öntsük patakokban a vért és öntsük a pénzt. Eppen most öntöttek nyakon a tizenötödik hadtest részleges mozgósításával. Hat-hétezer emberrel több ácsorog az annektált hegyek lejtőin, a szük völgyekben. Ez, így szürkén, nem mond semmit. De mutatná csak ki Schönaich, mennyibe kerül ennek a fölemelt létszámnak az eltartása! És látánk csak a statisztikát arról, hány család sanyli meg ebben a kemény téli időben a behívott tartalékosok harcezi játékát! Ezért kell takarékoskodni. Ezért rugják ki az állam kenyeret kéro szol-

gait. Megtakarítanak néhány milliót, a börtönön. De még ez nem elég. Megszorítják a félelmetes csavart, az adóprés csavarát. A nyílt adóemelés kényelmetlen és visszatetsző. Hát inkább a közvetett adóhoz nyulnak. A kenyér, a hus, a czukor, a legolcsóbb fajta ital, a szegény ember házának és asztalának szegényes tápláléka: ez hullatja a rettenetes tizedet, ez soványodik belé az államj takarékoságába.

Micsoda hát ez a takarékoság? A rövidlátó és zavart elméjü emberek örülete. Megfosztják az országot a munkától, a munka tisztességes bérértől és a nyomorult maradékból el-el-szededgetnek. És nem veszik észre, hogy elsoványodik, elsatnyul a kizsartolt test. Menekül, aki teheti. Az ittmartadtak fogynak, vértelenül, halaványan tengődnek. A költségvetés takarékoskodik, a kétféjjü sas telhetetlen nyomra megteleik — egy évig, két évig. A takarékosok, az ájtatos népnyzók hatalmas szilárdan áll. Amíg csak észre nem veszik, hogy nincs már kit kizsartolni, nincs kit megnyuzni, nincs kinek a bőrén takarékoskodni. Hogy, mint a tatárjárás, felperzseltek és elpusztították az országot.

RIZSÁK JÁNOST ismeri az amerikai magyarság a LEGMEGBIZHATÓBB és LEGPONTOSABB pénzküldők és hajójegyárúsítók egyikének, Fiókirodák: Whartonban, Alphan, Franklin Furnace és South Bethlehem. Főüzlet: 127 SECOND STREET, PASSAIC, N. J. Kérjen árjegyzéket.

WÁRADY LAJOS Hazai peres és katonai ügyek pontos elintézése. PÉNZKÜLDÉS AZ Ó-HAZABA. Az összes hajóvonalak képviselője. HÁZAK VÉTELE ÉS ELADASA. magyar közjegyző 449 S. Broad St., Trenton, N. J.

SCRANTON SAVINGS BANK 120 és 122 WYOMING AVENUE, SCRANTON, Pa. Alapított 1867-ben. Alapított 1867-ben. ÉSZAKKELETI PENNSYLVANIAIÁK LEGRÉGIBB TAKARÉKPENZTARA. Ez a bank elősegíti az embert a takarékoskodásban. Kamatokat januárius 1-én és július elsején kifizeti. BÉTETEK FELFOGADÁSÁRA SZOMBAT ESTE HÉT ÓRÁTOL NYOLCIG NYITVA VAN.

Ez a szép jutalom. Ily bizonyítványokat kapok naponta kigyógyított betegimtől: Tekintetes Urám! Igen kérem, hogy a mai napon, a melyen egy havi gyógykezelése után becses kezelése alól felmentett, öszinte, hálás köszönetemet jelenthessem ki Önnek jó indulatu, őszinten és ami fő, eredményteljes kezelésért. Én amióta csak emlékszem, — ma 31 éves vagyok — állandóan köhögtem, édes apám 54 éves, novérem 19 éves korában Tüdővészben haltak el. Engem a katonaságtól 10 évvel ezelőtt szinte tüdőbaj miatt bocsájtottak el, de a baj csak időnként mutatkozván, nem sokat adtam reá míg vagy 8 héttel ezelőtt, a hal tudóm annyira meglelt támadva, hogy éjszakákat ében töltöttem, s nap közben nem mult el 5 perc, hogy oly roham nem fogott volna elő, hogy a könnyek csorogtak szememből. Ekkor határoztam el, hogy szakítva a különféle orvosokkal, Önhöz fordulok, s ma újra született ember vagyok. A köhögés megszűnt, a szájbüz eltűnt, s megszűnt az a nyomasztó, levert érzés, mely meggyalultt velem a földi életet. Étvágyam vissza jött, sulyban állandóan gyarapodom, s hosszú betegkedésem, mesterére akadt Önben. Fogadja kérem úgy magam, mint nőm és két kis gyermekem köszönetét, a kissébbik úgy is szintén Önnek köszönetét rózás pítos arczokkáját. Az Isten áldja meg Önt, hogy hatalmas tudományával még nagyon soká lehessen a betegek pártfogója. A fentieket kész vagyok bárkinek, bármikor, akár szóval, akár levélben is bizonyítani és ismételni. Hivatalos helyiségem: cof N. Y. Blue Print Co., 58-60 Reade Str. New York. Lakásom: 398 Jefferson Ave., Glendale, Long Island N. Y. s e két hely bármelyikén rendelkezésére állok honfitársainnak. Öszinte tisztelője: 1908. Okt. 11. Horváth Zsigmond Ily gyönyörű bizonyítványt és ajánlás felkeltheti mindenki bizalmát aki jó tanács és kezelést oajt, bármily bajban szenvedjen is forduljon teljes bizalommal hozzám: Dr. R. Mielke With The Collins N. Y. Medical Institute Inc. 140 West 34th Street, NEW YORK.

KÉNYELMES UTAZÁS MAGYARORSZÁGBA. Az AUSTRO-AMERICAN hajóvonal legújabb gyorshajói DECEMBER-BER havában a következő napokon indulnak TRIESTBE ÉS FIUMÉBA: SZERDÁN, DECEMBER 9-ÉN: Oceania, SZOMBATON, DECEMBER 19-ÉN: Martha Washington. Mindegyik hajó délutáni 1 órakor indul. A „MARTHA WASHINGTON” a leggyorsabb hajó, mely NEW YORK és TRIEST—FIUME között közvetlenül közlekedik és december havában egyáltalán csak ez a két hajó indul innen Triestbe és Fiuméba. Hajójegy ára: FIUMÉIG 28 DOLLÁR. Hajójegy ára: BUDAPESTIG 29 DOLLÁR. Hajójegyek minden ügynökségünkönél kaphatók. PHELPS BROS. & CO., vezérügynökök. 2 WASHINGTON STREET, NEW YORK.

SZABÓ LAJOS POSTAMESTER CHROME, N. J. ÉS VIDÉKE. Egységli magyar közjegyzője. Hajó- és vasuti jegyek törvényes ügynöke. Pénzszállítás Európa bármely részébe. Az Egyesült Államokban engedélyezett Money Orderen szállítok, hol \$10.000 óvadék van letéve. Minden reám bízott törvényes ügyeket a legzakaszerűbben elvégzek. Tanácsot és utalgaizást ingyen adok. Cím: LOUIS SZABÓ, CHROME, N. J.

PRÁGER JÓZSEF MAGYAR ÜGYVÉD, JOGTANÁCSOS ÉS KÖZJEGYZŐ. Főiroda: 230 BROADWAY, NEW YORK. Fiókiroda: 238 E. 14-K UTCZA, 11-K emelet, ahol naponta esti hat órától kezdve találhatók. ELVALLAL BÁRMILY PERES ÜGYET MELYTANYS ÁRAK MELLETT.

LIVIO FŐHADNAGY.

Irtá: Pekár Gyula. — Regény két kötetben. —

[Hatodik folytatás.]

Pár pillanat múlva tudtak mindent s mindketten egész feszületül káromkodtak s szidták a kocsiszt.

— Hát most csak nem fognak itt ebben a hidegben arra a részeg fráterre várni, — mondá végül Rodakovszky, keringőlépésben dideregyve a fagyon. Radern Gida helyeslőleg intett s közben cigarettájá tüzénél melengette kezét. — Hagyják itt a tört szánt, — folytató Livio, — a kocsis majd meglesi s üljenek be a mi szánjainkba. Hísz megfagnak...

Schoenhöfné már csakugyan nagyon fájt. Radern Gidára pillantott, erre a rossz száju emberre, ki most oly ravaszul mosolygott. Elhatározta, hogy ő semmi esetre se ül Rodakovszkyval egy szánba.

— Jó, köszönjük, — mondá még mindig Gidára nézve s mosolyodott. — Maga, Radern, engem visz, Rodakovszky pedig Andréét.

Livio hirtelen megfordult s a szép asszonyra bámult, mintha azt akarta volna mondani neki, hogy: „Megbolondult?”

De hát mit volt mit tenni. Livio dühösen dobta el cigarettáját. Ő is fázott kissé és abban a szűk szánban szeretett volna egy szép asszony mellett felmelegedni. S most ezt a leányt kell vinnie, hísz szép és bájos is, de mikor minden leány — hideg, s ő most fázik!... Rodakovszkyknak meg voltak a maga külön nézetei az asszonyok s a leányok felől. Igen nagy volt odább a hó s így a huszárok a Schoenhöfné engedelmével öbékapták őket s úgy vittek a szánokig.

André kimerültségében pillanatra csakugyan azt hitte, hogy álmodik a valóságban s ismét behunyta a szemét, mikor egyszerre a Schoenhöfné rendelkezése szerint, Livio ölébe kapta s óvatosan lépkedve, a nagy hóban, a szánhoz vitte őt. André nem nyitotta ki szemét, de érezte, hogy Rodakovszky viszi karjaiban: és szívét egyszerre a tökéletes boldogságnak kimondhatatlanul édes érzete önté el. A huszár sarkantyúja finoman, ezüstösen esengett menetközben. André csak hallgatta s a világról se nyitotta ki a szemét. — „Leszek-e még oly boldog valaha, mint e perczben?” — gondola. Homloka valami érdes, hideg tárgyhoz ért, igen ez a Livio sípkájának a zsinórja. Mintegy ösztönyszerűleg engedte lehanyatlanni fejét. Szegény leány, nem tudta, nem bírta tovább, egy zökkenőhöz érve, hogy ki ne essék a Livio karjaiból, átölelte nyakát s egy pillanatra. — de nem, tán nem is tette... magához szorította azt az ördögös fejét. Csak szemét nem merte kinyitni, úgy érezte, hogy ha kinyitná, meghalna szegénylétben...

„Leszek-e még ily boldog valaha ez életben?” — gondola magában csodálatos nyugalommal. — Hátha még boldogabb is!...

Livio, ki még mindig dühös volt Schoenhöfné, felterve fejét.

— Szegény kicsike, — gondola magában, — mert az igazi nőhódító finom érzékével kivette kulacsát, nagyot huzott belőle s „Carolát” összeölelte; lábujjhegyen lopódzott be a hálszobájába. Legénye a folyosón meztelán jött előbe. — Alszik? — kérde halkan. — Nem alszik, főhadnagy ur, — mondá a legény — egész éjszaka sirt s várta a főhadnagy urat...

Rodakovszky homloka ráncba szökött s mint valami vásott gyerek a tanító szobájába, úgy osont be a hálóba. Az asztalnál egy nádszéken félig levetkezve ült Lola és sirt. Pár nap óta ismét a századnál volt. Könnyei nehezen, dacosan peregtek le szeméből. Haja össze volt kuszálva, tépve — s előtte az asztalon egy szál gyertya mellett két konyakos üveg állott, az egyik egész üresen, a másik csak félig. Livio végtelen gyöngöden, de határozottan félve, közeledett a megszédítettetn felé. Megölelte s megcsókolta. Lola csak tovább sirt, kezében görgösen szorongatott valamit: azt a nehéz, nagy tula-dohányszelencét, melyet Rodakovszky nemrégiben veszített fogadasképp kapott Schoenhöfnétől.

— Lola, édesem... Ekkor azonban felugrott a démoni leány. Torkon ragadta Liviót, hanyatlótké a falhoz s mikor jó távolra volt

Helyette Livio válaszolt nevére: — Nincs semmi baj, ugy-e, Andréé nagysám? — S a lovak közé esapott.

Rodakovszky szilaj, jó kedvében volt. Sokat nyert az éjjel és sok konyakot ivott, ilyenkor aztán minden bánatot feledejt. Már azt se bánta, hogy nem Schoenhöfné ül mellette: — csuhaj! — gondola, — minden asszony egyforma, s ez a kis angyal, ez az Andréé, oly kedves, oly aranyos... S mire való egy szép nő, ha az ember mellett ül? Természetesen arra, hogy az ember átölelje. És Livio szelíden szorította magához Andréét.

Aztán mesélt neki kedvesen, összevissza mindenfélét, mert Livio tudott nagyon kedves lenni, ha akart...

— Csese baba, hogy van? Aludjék, mindjárt elringatom, szép baba...

S mámorosan egy nótát kezdett dudolni neki a szélsőben repülő szánban. — azt a nótát, melyet az ő Lolája énekelt, a szilveszteri „nagy csaláiban”...

André csak hallgatta, — ugy gondolta, hogy egészen Rodakovszkyé, az övé. Karját dereka körül érezte... Már az sem jutott eszébe többet, hogy vajjon lesz-e még ez életben oly boldog valaha? Nem gondolt semmire: boldog szerelme minden gondolatot elől benné.

— Mily szép ez a leány! — gondola Livio s egészen elmerülve szépségében, valóságos művész gyönyörűséggel csókolt meg behunyta szemét, ajkait, homlokát. Szegény Andréé, s ő mire gondolt ezalatt? Semmire; mint a halott, úgy feküdt a szánban. Tán legjobban szeretett volna is meghalni...

„Czeccília” és „Carola” vadul tajtékozva, robogtak a fagyos havon... S a szán repült... Livio meg volt elégedve: — remek két ló — gondola magában, — az a hunczut Dodó még se esapott be velük. — A szállingózó tajték habos rongyai olykor arcába esapnak. — Hurrah! — kiáltá s eleresztve a leányt, két kére fogta a gyeplőt. Szörnyen szeretteit hajtani.

Mikor a főhadnagy elhuzta kezét deréka mögül, s helyébe hideg szél esapott a csikós takarók közé, Andréé maga se tudta, miért, de összerázkódott. Ébredő gondolatai fagyosan szorongatták lelkét... — S ha most nem szeret, — gondola — akkor meghalok...

A szánok csilingelve, esengve-bongva robogtak el a templom előtt, melynek Rákóczy-harangja akkor kondult meg hat órára. Aztán befordultak a Schoenhöfnék nagy rácos kapuján. Andréé a sok bucsuszó közepette csak fekvé maradt a szánban. — Akkor meghalok... — gondola egyre s még se nyitotta ki a szemét. A herkulisi természetű vén inas, mint valami pólyababát, kapta karjába s szaladt fel vele a lépcsőn...

Mikor szobájában volt s még mindig felöltözve hevert rózsaszín bál ruhájában ágán: akkor végre kinyitotta a szemét s merően bámult maga elé a gyertya lobogó lángjába.

— Ha most nem szeret, — ismétlé szinte hangosan, — akkor meghalok... Messziről, a tulsó utcából, mint valami gyerekjáték pléhesengyűnyinek csilingelése hallatszott be a hazarobogó huszárszettek szótáinak csengő szava.

Livio szilajon vágatott be udvarára. Kingrott a szánból s miután bekecse zsebéből kivette kulacsát, nagyot huzott belőle s „Carolát” összeölelte; lábujjhegyen lopódzott be a hálszobájába. Legénye a folyosón meztelán jött előbe. — Alszik? — kérde halkan. — Nem alszik, főhadnagy ur, — mondá a legény — egész éjszaka sirt s várta a főhadnagy urat...

Rodakovszky homloka ráncba szökött s mint valami vásott gyerek a tanító szobájába, úgy osont be a hálóba. Az asztalnál egy nádszéken félig levetkezve ült Lola és sirt. Pár nap óta ismét a századnál volt. Könnyei nehezen, dacosan peregtek le szeméből. Haja össze volt kuszálva, tépve — s előtte az asztalon egy szál gyertya mellett két konyakos üveg állott, az egyik egész üresen, a másik csak félig. Livio végtelen gyöngöden, de határozottan félve, közeledett a megszédítettetn felé. Megölelte s megcsókolta. Lola csak tovább sirt, kezében görgösen szorongatott valamit: azt a nehéz, nagy tula-dohányszelencét, melyet Rodakovszky nemrégiben veszített fogadasképp kapott Schoenhöfnétől.

— Lola, édesem... Ekkor azonban felugrott a démoni leány. Torkon ragadta Liviót, hanyatlótké a falhoz s mikor jó távolra volt

tőle, teljes erővel lödította hozzá a nehéz dohányszelencét.

— Nyomorult, gazember! — susogá. — Este óta várok rád... — Nyelve nehezen járt, mert kissé ittas lehetett. Gyönyörű volt így mérhettelen haragjában. — Agyoniszom magamat bubánatomban... miattad...

Livio, kit az ütés halántékán talált, megtántorodott s estében még egyszer beütötte valahova a fejét. Majd elájult s bár mozogni tudott volna, tanácsosabbnak tartotta nyugton maradni, mert újabb ütést várt. Halántékán kiszerezte a vér...

Mikor ezt Lola meglátta, egyszerre hozzáfutott s hevesen csókoltá össze. — Péter! Péter! — kiáltá. A legény már gondolhatta, hogy mi történt, mert egy nagy mosdó-tálal jött be.

— Édes angyalom, — motyogá Lola, lecsókoltva szeretője halántékáról a vért s ugy hizelegve neki, mint valami gyönyörű fekete macska. Édes angyalom... szeretsz?

— Szeretlek, — susogá Livio egy sóhajjal, — csak téged szeretlek... De már nagyon fáradt volt s a halánték-ütés tényleg elkábította; nemskára ott a földön elaludt. Lola és Forintos Péter, a legény, így emelték be az ágyba.

IV.

Szentinczey a következő hetekben gyakran eljár Schoenhöfnékhoz. És miután a leány maga bevallotta neki, hogy Livióba szerelmes, — szegény Dari, valóban maga sem tudta, hogy miért jár ő oda. Donhofen Nikivel, Dodó főhadnaggyal volt egy kvártélyon: e két különböző természetű ember esodlatosan megbarátkozott. Dodónak, ki afele analitikus emberbarát és Don Juan volt, roppant tetszett ennek a huszonegy éves hadnagynak a komoly regényessége. Dodó különben most mint híres lovas, kvitációz kommandáns volt, de nem lakott bent a városban, hanem minden reggel galoppban robogott be a fedett lovarda kapuja elé s a lovaglás végéig ugyanolyan tempóban vágatott ismét vissza falujába. És teljesen visszavonult életet folytatott, — csak minden kedden és szombaton este hétkor siklott egy uri szán a Kihnézer Salamon-féle földszintes ház elé, melyben Dodó és Szentinczey laktak. A szánból rendszeren egy feketebundás, sűrűn lefátyolozott nő szállott ki; — a századtól azonban senki se tudta, hogy ki lehet. Némelyek azt sejtették; hogy az ezredes felesége.

Szegény Dari, mikor ugy leszállt a Schoenhöfnék udvarán lováról, gyakran busan mosolyodott el: — Számár vagyok, hogy ide jövök? Ugy-e, Dodó? Együtt mentek fel a lépcsőn. Dodó szép sápadt arcán baráti, türelmes mosoly játszott:

— Igen, számár vagy. S az olyan fajta szerelem, mint a tied, a legszerencsétlenebb. Az ilyen rajongó természetű valóságos gyönyörrel csaklág meg a feleségeik, sohase szerelmesek beléjük, legfeljebb sajnálják őket. És ami a fő, a tafajtabb el Wertherék noha, de sohase tudnak meg semmi... No, az igaz, ebből az egy szempontból téged is „boldognak” nevezlek ki, ha épp akorod...

S a téli napok csak esendesen teltek el. Andréé még három bálban volt: a főispán bálján, melyre, miután félig-meddig hivatalos színezete volt, nemcsak az ezredes, hanem a brigadiros, sőt a corpskommandáns is elment, az öreg ur pedig ravasz rókaszemébe egy új, aranyseggelyes monoklit csipített s öt betanult hivatalos beszéde közül a másodikat mondotta el, — aztán a Szoborházak bálján Szoborházán, melynek egészen arisztokratikus színe volt s melynél az asztalfőre egy állandóan tartalékban tartott siket és felszémére vak, vén esilágkeresztes dámát rántot-

tak elő bálványul a köznemes gentrynek, — s végül a Pándyék bálján Magyar-Südön, mely viszont egy egészen kedélyes gentrybál volt s igen jól sikerült volna, ha nem végződik némileg botránnyal: Dabos Gabi ugyanis igen berugott s mikor az angol társalkodóné hölgy-választás alkalmával tánczra kéré, — czifra nyelvezettel utasította vissza, mondván, hogy ő „az istennek se tánczol egy gubernánttal”. Ebből nagy hajsza, szóváltás let, mivel némelyek Gabinak adtak igazat, — a vége pedig az lön, hogy Dabos Gabi, mintán egy egész csokoládés tortát sajátkezüleg megevett volna, — megsokalta a dolgot s beletörülven csokoládés tenrét a Pándyné legszebb selyem függönyébe, néhány eltvársával tüntetőleg elhagyta a termet. Még utóljára ki is öltötte a nyelvet az ájuldozó társalkodónéra...

[Folytatása következik.]

RIZSAK JÁNOST ismeri az amerikai magyarság a LEGMEGBIZHATÓBB és LEGPONTOSABB pénzküldők és hajójegyárúsítók egyikének. Fiókirodák: Wharntonban, Alphon, Franklin Furnace és South Bethlehem. Főüzlet: 127 SECOND STREET, PASSAIC, N. J. Kérjen árjegyzéket.

Dr. Wm. Julian FOGORVOS

186 S. BROAD STREET, TRENTON, N. J.

Található é. e. 9-től este 8 óráig. Forduljon bizalommal dr. Julianhoz. Gondos fogműtéskéért jótállást vállal. Interstate Phone 1024.

A NAP

A magyar utazás és szállítás. Magyarország legbiztosabb és legkedvezőbb napilapja. Feltétel szerkesztője: Braun Sándor. Politikai felelős: Bródy Sándor, Lengyel Zoltán és dr. Kalmár Antal. A NAP a 48-as számny legutóbbi katonája a 67-as politikai legutóbbi katonájához képest: A NAP nemcsak a legkötönyebb lap, de a LEGOLCSÓBB IS. Előfizetés Amerikába évente \$2.00. Feltétel szerkesztője: \$2.00. Nyomtatás: \$1.25. A NAP kiadóhivatala: Budapest, VIII. ker., Révk Szilárd-ú. 9. sz.

James J. Bowden

BUTOR, SZÖNYEG ÉS HÁZTARTÁSI CZIKKEK NAGY ARUHÁZA.

547 BROAD ST., TRENTON, N. J.

Bell Phone 299 D.

Szolid árak ugy készpénz, mint részletfizetésre.

Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás.

Ha e lapot magával hozza, 5 percentes engedményben részesül.

THE 'STATE BANK'

AZ ÁLLAM BANKJA

378 Grand Street, New York City.

Elnök Richard O. L., alelnök Kohn Arnold, másodalelnök Burckett L. Walter, pénztáros Voorhis A. L., alpenztáros Kneisel János.

Tőke, feleleg, nyeresemény, több, mint \$1,000,000. Betétek több, mint 16,000,000.

Pénzküldeményeket elfogadnak a világ minden részében.

HAJÓJEGYEK minden vonalra kaphatók.

RIZSAK JÁNOS

passaic pénzküldő budapesti irodája VII., KIRÁLY-UTCA 103 szám alatt van. Irodavezető: RIZSAK MIHÁLY.

Pres.: Joseph Soisson. Cashier: E. R. Floto.

THE YOUGH NATIONAL BANK

OF CONNELLSVILLE, Pa.

Ez a nemzeti bank minden betét után 4 százalékot fizet. A connellsvillei és környékbeli magyarság figyelmébe ajánljuk.

RIZSAK JÁNOS, KÖZJEGYZŐ

MAGYAR PÉNZKÜLDŐ ÉS VÁLTÓINTÉZETE 127-2-ik UTOZA, PASSAIC, N. J.

PÉNZT a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az 6-12 óráig. Az összes hajótársulatok meghatalmazott képviselője.

MINDENEMŐ közjegyzői okiratok szakszerűen kiállítanak és konzultatívul hitelesítetnek. Jogi, katonai és telekkönyvi ügyekben pontossággal járok el.

REAM BIZCOT ÜGYEKBE pontosan és lelkiismeretesen járok el. AZ UTASOKAT SZEMÉLYESEN ELKÍSÉREM a hajóra. UTBAIGAZÍTÁST, felvilágosítást és tanácsot INGYEN adok.

FIÓKÜZLETEK:

ALPHA, N. J. WHARTON, N. J.

FRANKLIN FURNACE, N. J. SOUTH BETHLEHEM, PA.

MEGBIZHATÓ BANKÁROK.

E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez horfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétek czéljából.

NEW YORK ÁLLAM.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÖHNE, 15 William street, New York.

KISS EMIL, 104 Second Ave., New York. Tíz év óta fennáll.

NÉMETH JÁNOS, 457 Washington street, New York.

DEUTSCH TESTVÉREK, 319 Houston street, New York.

Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal.

ROSETT MORITZ, 197 Stanton Street, New York. Alapított 1879-ben.

Pénzküldések és hajójegyárúsítás.

Fiókirodák: 145 Montgomery street, Jersey City, N. J., 447 State street, Perth Amboy, N. J., 22 N. Main street, Wilkesbarre, Pa., 122 Federal street, Youngstown, O.

SCHWABACH MAGYAR BANKHAZA, 1431-1 Avenue, a 74-ik utca közelében.

Pénzküldéseket gyorsan és biztosan eszközöl. Hajójegyeket minden vonalra árusít. Közjegyzői okiratokat kiállít és hitelesítet.

Bankárok, hajójegy- és vasuti, ügyvédi- és közjegyzői iroda. Kölesönkönyvtár.

PENNSYLVANIA ÁLLAM.

B. HENDLER, successor to A. HENDLER SON & Co., Cassandra.

Pénzküldemények Magyarországra és Európára bármely részébe olcsón, gyorsan és biztosan. Hajójegyek az összes vonalokon az óhazába sehol olcsóbban nem kaphatók.

FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Minersville.

Alapítke \$500,000.00, tartalékalap és szét nem osztott nyeresemény \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter.

RÓTH JÓZSEF és FIAI, a Monongahela-völgynek legrégibb bankháza, saját épületében, 6tödik Ave. és Locust st. sarkán, McKeesport.

Pénzküldés az 6-házába gyorsan, pontosan s legolcsóbb árnyalom mellett. Hajójegyeladás az összes vonalakra a legalacsonyabb árak mellett. Közjegyzői okiratokat szakértelemmel kiállítanak és a konzultatív hitelesítést beszerzik. Czin: Jos. Roth and Sons.

HUNGARIAN AMERICAN SAVINGS & TRUST CO. Duquesne Magyar Amerikai Takarékpénztár és Hiteletársulat, Duquesne.

Alapítke és főösszeg 175,000.00 dollár. Pennsylvaniam állam legerősebb bankházaiban egyike s az egyedüli magyar állampolgár ellenőrzött magyar bank Amerikában. Igazgatói és részvényesek magyarok. Fizet két százalékos csekk számlára, 4 százalékos betét-számlára. Pénzküldés, hajójegyeladás és közjegyzői iroda.

KLEIN JAKAB, magyar bank és váltóüzlete, 1340 Penn Avenue, Pittsburg.

Megbízható pénzküldő és hajójegyárúsító. Kiállít közjegyzői okiratokat és elvállalja hazai ügyeknek elintézését.

KAIL G. ÁRPAD, Uniontown, Pa. Amerikai és hazai ügyek elintézése. Közjegyzői hitelesítés. Pontos pénzküldés.

FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Leechburg.

Összes tőke \$450,000.00. Bankbetéteket elfogad. Pénzküldés és hajójegyiroda.

SCRANTON SAVINGS BANK, Scranton, 120-122 Wyoming Ave.

Tőke 100,000 dollár. Főösszeg 500,000 dollár. Északkelet-Pennsylvaniamnak legrégibb takarékpénztára.

OHIO ÁLLAM.

PAPP MIKLÓS, 3929 Lorain Ave., Cleveland, O. Államlag engedélyezett hajójegy, pénzküldés és közjegyzői iroda.

PERCZEL LAJOS, 532-534 Pearl street, Cleveland.

MOSKOVITZ J. D., 1441 W. Dakota st., Dayton. Közjegyzői iroda. A hajótársaságok törvényes ügynöke. Pénzküldés a világ minden részébe jótállás mellett, olcsón és gyorsan.

WISCONSIN ÁLLAM.

MERCHANTS AND SAVINGS BANK, Kereskedelmi és Takarékbank, Kenosha.

Wisconsin állam felügyelete alatt H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyeket minden vonalra. Pénzeket elküld a világ bármely részébe. Bankbetéteket elfogad.

NEW JERSEY ÁLLAM.

RIZSAK JÁNOS, 128 Second street, Passaic. Pénzküldés és hajójegyek. Bármilyen okiratokat elkészít.

JOSEPH MAJOR MYERS, Phillipsburg és Alpha.

Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal.

WARADY LAJOS, 449 S. Broad St., Trenton. Pénzküldés és hajójegyeladás. Házak, telkek vétele és eladása.

Charles R. Kear elnök. Harry F. Potter pénztáros.

ELSŐ NEMZETI BANK

FIRST NATIONAL BANK

MINERSVILLE, PA.

Alapított 1864-ben. Schuykill County legöregebb nemzeti bankja.

Alapítke \$50,000.00

Tartalékalap és szét nem osztott nyeresemény 75,000.00

Elfogad pénzbetéteket s a pénzt csekk alapján vagy szóbeli felkérésre azonnal visszafizeti.

Pénzküldéseket a világ bármely részébe bank- vagy póstautalvány útján eszközöl.

KIS TÜKÖR.

Varju András levele.

Igen tisztelt Mr. Kis Tükör ur! Spiczburgból írom jelen soraimat, ahon csakugyan kaptam állást. A misztör polgármestér ur evitt az egyik főrénchez, oszt bemutatott egy igen nagy urnak. Abba gondolom hogy nagy ur vott, mer amig beszégettünk oszt hátal ált az emböröknek, hát adig senki se dögozot.

Aszonta, hogy vit plezser adi munkát, ha tudok valamit, mer ha nem tudok semit, akkor veri szori, kent helped.

Akor a pögármestör ur emonta a Pesta esetit. A főrénchez embere nevetöt oszt aszonta, hogy mit tudok.

A pögármestör rámmézött, én meg a pögármestörre. Honan tугyam én, hogy mit tudok. A majd késő világlík ki. De valamit csak kelet mondani, hát aszontam hogy: — Tudok parancsoni!

— Ól rájt. — moğya a főrénchez. — Akor kend az én emböröm. Maga tülem kapja az ordert, a munkások meg magától. Fórmen lesz a Hungé rienekél.

— Jesze! — mondtam, oszt letetem a kótomat és mögvártam az ordert. Mikor a pögármestör ur emont, emonta a főrénchez, hogy mi hogy van it.

— A munka kezdődik regel 7-kor és estveli 6-ig tart. Maga nem csinál semmit csak vigyáz a töbire. A fizetése 20 tallér. Ma még elmehet, végeze el a dógát. Regel 12-7-kor it legyen.

Felvetem hát az kótomat mögest oszt elindutam a Pestához.

Ha a Pesta nem vót othol csak este gyüt meg valami fehér ruhában.

— Hát te pojácza letél, hogy még telen is fehér ruhába jársz. Nem szígyöllöd magad?

— Nem — aszondi — mer' hogy az uezaszoprónék fehér ruhába muszaj leni.

— Nem értem — mondok — hogy mijér fehérbe?

— Nem tom — mondi a Pesta — de ugy gondolom, hogy aról tугyákk mög, hogy ki menyit söpör.

— Aztán hogy?

— Hát ugy hogy mentül töbet dögozik, anal moekosab az ruhája, oszt menl moekosab az ruhája, anal töbet fizetnek.

— No, — mondok, — Pesta esém. te nem igen fogol sok pézi csináni, mer hogy igen tisztza az ruhád.

— Hásze hát én meg csak most ta nullom ezt a mesterséget, nem nagyon lehetek moekos. Várják csak kend egy hétig, olyan moekos leszék majd, mintha fórman vónék.

— Hogy? Tán olyan könyü megta-nnui azt a mesterséget?

— Nem épen hogy könnyü vóna, ha nem bekenem magam sárvál.

— No, mondok, ezt máni szeretem. — Okos embör vagy, Pesta! — oszt eváttunk.

Misztör Kis Tükör ur! Most mán, hogy emüt a zelekens, oszt hogy engem is álásba nyomtak a korteskedésér, hát mán nem írokk töb levelett.

Ha mán az embör egy ojan tisztösségös állást kapot, mint az enyim, hát az embör mán nem írál. Nem illik, ki tугya, a böszom meg mög is szólítana érte. Azér hát ágya mög is Isten, én mán nem vagyok az levelezőjükk.

Tiszteletvel Andrew Varju fórman.

KOVÁCS PÁL EMLÉKE.

Irodalmi ünnepek Győr városában.

November 16-iki kelettel írják Győr-ből:

Korának legnagyobb újságírója, kiváló tudósa és kedvelt írója emlékének adozott vasárnap a hálás utókor. Győr város közönsége nagy és fényes ünneppé avatta a városnak ötven éven át lelkes munkása születésének századik évfordulóját.

A mai nennzedék már nem is tud Kovács Párol, Arany, Tompa, Petöfi, Vörösmarty, Egressy méltó kortársáról, a vidéki hírlapíródalom első, igazi, vérbeli művelőjéről, joggal mondhatni: megteremtőjéről.

Kovács Pál, aki orvostudor volt, szerkesztette Györött 1847-től a szabadságharc kezdetéig a „Hazánk“ című lapot, mely nem csak a Dunántul, de az egész országban ismert volt. Az első újságja volt ez a vidékieknek, amely

irodalmi színvonalon állott. Tompa, Arany, Petöfi, Vörösmarty állandó és „fizetett“ munkatársai voltak ennek a lapnak, mely az akkori német Györött misziót is teljesített. Magyarrá, ajkban, szívben, lélekben magyarrá tette. Ötven hosszú esztendő töltött dr. Kovács Pál Györött. Mint orvostudor az egész Dunántul ismerette tette nevét, mint újságíró letéteményese volt a vidéki hírlapíródalom alapjának, mint író kedveltje kora hölgyeinek, mint színműró az egész ország emlegette nevét. Elismerés is jutott neki osztályrészül. Ó volt az „Auróra“ legutolsó tagja. Beválasztotta a tudományos akadémiára is, de, mert választása vitát provokált, a puritán jellemű Kovács, bár Vörösmarty valóságos irodalmi esatát vívott mellette, lemondott. Tagja volt egyébként a Kiszfaludy-Társaságnak is. Az ő nevéhez fűződik Györ város kulturális és szépművészeti intézményének létesítése. Ó alakította a „Györi Olvasókör“-t, az „Ének- és Zeneegylet“-et stb. Ötvenéves írói jubileumát 1877-ben ünnepelekk meg Györött az ország irodalmi társaságai, a tudományos akadémiára és Györ hálás közönsége. A kiváló, érenyeiben gazdag író és tudós 1886-ban halt meg.

Györ város közönsége dr. Kuncz Jenő vármegyei főjegyző kezdeményezésére elhatározta ez év tavaszán, hogy a város nagy fiának születése századik évfordulóját országos ünnepség keretében fogja megünnepelni. Györ város törvényhatósági bizottsága június havi közgyűlésén magáévá tette az ünnepség rendezését és elhatározta, hogy emléktáblával jelöli meg Kovács Pálnak a Tejfölös-köz 5. szám alatti vót házát, ahol a „Hazánk“ szerkesztősége is vót.

Vasárnap délelött ünnepi díszit öltött Györ város. Az ünnepségen képviseltette magát a Magyar Tudományos Akadémia, a Kiszfaludy-Társaság Beöthy Zsolttal, a Petöfi-Társaság, az Irók- és Hírlapírók Országos Szövetsége, a pápai ref. gimnázium, hol Kovács tanult, továbbá számos helyi és vidéki kulturális egyesület. Részt vett a város és a vármegye egész intelligenciája.

Az ünnepségek első része a város háza közgyűlési termében folyt le nagy és élkező közönség jelenlétében. Érdekes, hogy az ünnepségen a katonaság is képviseltette magát. Gusmanek Armin vezérőrnagy vezetésével nagyobb számu tiszték vettek részt.

Wennes Jenő polgármester nyitotta meg a díszközgyűlést.

Az ünnepi beszédet dr. Tell Anasztáz, a Benczésrend györi gimnáziumának tudós professzora tartotta.

Dr. Kuncz Jenő Kovács Pál életrajzának ismertetésével zárta be az ünnepséget.

Az emléktábla-leleplezési ünnepségek déli 12 órakor kezdődött a Tejfölös-köz 5. szám alatti ház előtt.

Itt Farkas Mátyás, a város híres szónok főjegyzője, tartott gyűjtő és lelkes beszédet. Meltatva a vidéki sajtó első érdemes hazozsa, Györ példaszereü erényü polgára érdemeit. Beszédében közből hullott le a lepel a mestermű emléktábláról, melyet Kovács Pál domborművé arcképe díszit.

Az emléktáblán a következő felirat olvasható:

Dr. Kovács Pál 1808—1908. születésének századik évfordulója alkalmából.

Györ város közönsége. Ebben a házbán lakott és itt szerkesztette az első györi magyar újságot.

Farkas Mátyás frappáns hatású beszédét után a koszorukat helyezték el.

Koszorút hozott Beöthy Zsolt az Akadémia és a Kiszfaludy-Társaság, Szávay Gyula a Petöfi-Társaság, az Irók- és Hírlapírók Otthona és a V. H. O. Sz. részéről, továbbá Györ város közönsége, a Györi Olvasó-Egylet, a Györi Ének- és Zeneegylet is megkoszoruzta az emléket.

Két órakor a Royal disztermében banket vót, melyen Beöthy Zsolt remek beszédet mondott a sajtóról és a sajtó képviselőinek hivatásáról.

A banket után 4 órakor tartotta alakuló közgyűlést a „Kiszfaludy Irodalmi Kör“, mely elnökül Krannolin Viktor vót főispánt, kir. főjegyzőhelyettes választotta meg, ki Pozsonyban a Toldy-Kört alakította.

Az új irodalmi társaság közgyűlésén lelkesítő beszédeket tartottak Beöthy Zsolt és Szávay Gyula.

Méltó befejezése vót e kör megalakítása a Kovács Pál-emléknappeleynek.

Minden kis hirdetés TIZ szög — 25 cent. — Minden további szó 2 cent. Kishirdetésekre előre fizetendők.

KIS HIRDETÉSEK

KISHIRDETÉSEKET elfogad a „Bevándorló“ minden Ugyénke és a kladóhivatal: 327 East 13 street, New York.

EGYHÁZI ÉRTESÍTÉS. A new yorki 14-ik utca és 2-ik Avenue sarkán levő ref. egyház lelkésze HARSANYI LASZLÓ. Istenítisztelet minden vasárnap d. e. 11 órakor. Lelkészlak: 218—2-ik Avenue.

MAGYAR EV. REFORMATUS P. EGYHAZ New Brunswick, N. J. Templom: Easton Avenue és Hamilton Street sarkán. Istenítiszteletek sorrendje: Vasárnap délelött 10 órakor és este 7 1/2 órakor. Lelkész: Tiszt. HAMBORSZKY N. B. PÁL, magyar ev. ref. p. lelkész. 15 Prospect Street. Telephone: 418—J.

Magyar fogorvos Foghúzás fájdalom nélkül. Biztos és jó kezelés. DR. FRANK KERN 233 EAST, 10 UTOZA, NEW YORK. — Az első és második Ave. közt. — RENDEL: Reggel 10-től estl 8-ig. VASARNAP: Reggel 10-től délutánl 1-ig.

KERESEM Berta Ferenc testvératyám, aki a zemlén-megyei Kis-Géresből már nyolcz évvel ezelött kijött. Kérem a honfirtasakat, akik a hollétéről tudnak, tudassák velem címét. Tisztelettel Berta József, Box 24, Webster, North Pa.

RIZSÁK JÁNOST ismeri az amerikai magyarság a LEGMEGBIZHATÓBB és LEGPONTOSABB pénzküldők és hajógyárúsítók egyikének. Fiókirodák: Wharntonban, Alphon, Franklin Furnace és South Bethlehem. Főizlet: 127 SECOND STREET, PASSAIC, N. J. Kérjen árjegyzéket.

The Friedman Print 215 BOWERY — NEW YORK. Elvállalja alapszabályok s mindennemű nyomtatványok elkészítését. — Kitiünösen felszerelt magyar nyomda. — Elv: Csinos kiállítás olcsó árak mellett.

TEJÜZLET ELADÓ. Trentonban, régi, jól bevezetett tejüzlet, mely nincs elhanyagolva, betegség miatt eladó. Az üzlet nagy vevőkörrel bír és szép jövedelmet nyújt szorgalmas embernek. Vételár 500 dollár. Tudakozódni személyesen, vagy levélben Tóth Béla urnál, 517 S. Broad St., Trenton, N. J., lehet. Ugyénkök kizárva. —3

TIZ DOLLÁR jstalmaz kap, aki Györy Ferenc, — akinek arcképét itt mutatjuk be, — hollétéről biztos felvilágosítást tud adni. Nevezett a Pennsylvania állambeli Kingstonban burdosztársától, Ungár Károlytól 28 dollár készpénzt, egy egyfedélű fekete acélórát, egy 70 dollár értékű aranyláncot és egy sötét télikabátot ellopott s a lopott holmival f. hó 14-én a lakásáról nyomtalanul eltűnt. Györy Ferenc körülbelül 24—28 éves, középtermetű, barna, tömött fekete bajszu, kerek arca, jól megtermett, mintegy 180 font súlyu, élke intelligens kinézésű fiatal ember. Eltűnésének kemény fekete kalapot, sötét kabátot, szürke nadrágot viselt, talán rajta vót a lopott télikabát is. Legvalószínűbb, hogy vagy a puhászón-videkre, vagy New Jersey államba szökött. Értetések e címre küldendők: Ungár Károly, General Delivery, Kingston, Pa., vagy pedig Rev. Garay Gerő, Box 392 Jessup, Pa.

NAGY AZ ÖRÖM Amerika minden magyarlakt helyén, mivel megjelent az ANGOL-MAGYAR TANÍTÓ ÉS ISKOLÁJA című könyv. Ez az egyedül Amerikában megírott és kiadott, tökéletes és helyes kifejtéssel ellátott, szabadalmazott rendszerű nyelvtan. E könyvből ötven lezékéből magánuton — tanító nélkül — megtanulhat angolul beszélni és olvasni és felvilágosítást nyerhet az amerikai életben hasznos tudnivalókról is. Az általános ismert szerző tizenévesi sikeres tanítói működése legjobb biztosíték és hirdetés valódiára iránt. A mű ára postadíjjal együtt KÉT DOLLAR TIZ CENT, mely összeg a szerző ezen címére küldendő: ISIDOR BRAUN 2554 EAST 43 ST., CLEVELAND, O.

HAZAI PERES ÜGYEKET, valamint fordításokat, okiratok megszerzését és megszerkesztését, hitelesítéseket és katonai ügyeket gyorsan és pontosan elvégez Makray Aladár, 327 E. 13 street, New York City.

525,000.00 ÁLLAMI BERTOSÍTÁS Joseph Major Myers pénzüldéi íródi Főizlet: PENNSYLVANIA, N. J. Fiókirodák: ALPHA, N. J. Az összes hófogóval törvényes képviselője. Pénzüldés az é-ban; a legbiztosabb és legelőnyösebb eszköz. Működésének kezdéséhez szükséges a legújabb törvényes eljárást követni. Bírósági közzétételre és közzétételre. Hatalmasan minden ügyre, minden felvilágosítást kapnak.

FORDÍTÁS. Ugy törvényes iratok, mint bizonyítványok és magánlevelek magyarról angolra, vagy németről angolra, avagy mindkét nyelvből magyarrá való fordítás végett forduljon levélben TÜRK JÓZSEF 408 Caxton Building, Cleveland, O.

HA SZERETI A FINOM WHISKEYT, írjon nekünk rögtön, hogy kaphasson INGYEN EGY KVART legkitünőbb minőségű whiskeyt SECURITY CO., 183 S. WATER ST., CHICAGO, III. Név: Cím:

JÓ FIZETÉS MELLETT ötszáz leányra van szüksége a Seidenberg szivarkésztő kompanánknak Trenton városában, a szivar és boncsészítés megtanulására. Gyakorlott kezek szintén felvételnek. Jelentkezzenek SEIDENBERG CIGAR CO., a College és Division st. sarkán, Trenton, N. J. (Decz. 31.)

„A SEHONNAI KISASSZONY“ Amerikai regény — Angolból fordítva. Ez a legérdekesebb regény, amely magyar nyelven mostanában megjelent. Ismerteti az amerikai életet; a versenypályáról elvezet a déli vidéki farmokra, majd a mexikói esztátelepekre, életű és izgalmas jelenetekben mutatja be a fehéreknek az indiánokkal keveset korábban a new yorki felső négyosztály társadalmi életét, szokásaival is megismerkedik meg. A regény telve van eseményekkel, izgalmas fordulatokkal, s az olvasó érdeklődését mindvégig annyira leköti tartja, hogy alig bírja kezéből letenni, míg azt végig nem olvasta. A regény 3 kötetre terjed. A regény KÉT KÖTET ÁRA BERMENTES, AJANLOTT MEKKÜLDESSSEL 30 CENT. Megrendelések a pénzsel együtt a következő címre küldendők: EMERY LIGETI 128 EAST 10th ST., NEW YORK CITY.

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG ALAKULT 1906. FEBRUÁR 27-ÉN, CLEVELAND, OHIO. A Szövetség célja: Az Amerikában élő magyarok testületi összehozása, anyagi és erkölcsi érdekeinek védelme. Csatyók alakulhatnak Amerika minden magyarlakt helyén. Aki a Szövetség tagjává akar lenni, írjon alapszabályokért a titkári hivatalhoz: 515 SUPERIOR BUILDING, CLEVELAND, O.

Old Vienna Restaurant Co. 115 LENOX AVENUE, NEW YORK. URBACH S. elnök, RUDNER S. manager. Elsőrangú magyar konyha. — Kitiünó italok. — Czigányzene.

SOK ARANY- ÉS EZÜSTÉREMMELEL KITÜNTETVE. KÜLÖNLEGESSEGEK: 45-as Likör hazafias ital, Gyógyegynac, Barackocognac, Barackszesz, Barackkeresze, Port-Artur Keserő Gyomorsorostó Likör, Alföldi Teaurum, Alföldi Fehérkeresztes Szóbarszesz. A „RADIAL ELIXIR“-T kizárólag az „ELSŐ ALFÖLDI COGNACGYAR RESZVÉNYTÁRSASÁG“ KECSKEMÉTEN gyártja. Használati utasítás az eddig páratlanul álló és a maga nemében korszakalkotó kecskeméti „RADIAL ELIXIR“ gyomorsorostó likörhöz, mely csakis a legjobb 57697 füvek párlatából, meleg uton készül. Műtán a legfőbb betegség a gyomor nem rendes emésztése által keletkezik, igen fontos a gyomor roades állapotban való tartása, vagyis az emésztéshez szükséges gyomorsavakkal kellő mennyiségben való fejlődését kell előmozdítani; ezt teszi a „RADIAL ELIXIR“ és ezáltal megóvja azt, ki naponta reggel és este 1—1 pohárral issza, hogy soha, sem gyomorgörccsöt, hascsikarást, székrekedést, gyomornyomást nem fog érezni. A „RADIAL ELIXIR“ 1 év óta van forgalomban és máris a legkedveltebb keserű egyike, mert nemcsak gyógyhatásán, hanem mint étvágygerjesztő, emésztést gyorostó és gyomorhajtó gyógyító különlegesség páratlanul áll és ilyen összetételű füvekből más 57697 nem állit elő. A „RADIAL ELIXIR“ üvegförmája is egyike a legsikerültebbeknek és csakis akkor valódi, ha az üvegre magára ELSŐ ALFÖLDI COGNACGYAR RESZVÉNYTÁRSASÁG KECSKEMÉTEN „RADIAL ELIXIR“ van beégítve és eredeti kupakkal, valamint következő anyakkal lezárva: „RADIAL ELIXIR“, grógyfüvek és növények gőzleparléasa után készül. Egészégi szempontból különösen ajánlható. Kérem szives próbarendelését és vagyok Hazafias tisztelettel VIDER EMIL, 44 AVENUE C, NEW YORK.

MAGYAR JOGVÉDŐ EGYESÜLET (HUNGARIAN PROTECTIVE SOCIETY) Pittsburg, Pa. — Alapítottat 1905-ben. — Igazgatósági gyűléseit tartja minden hónapban saját helyiségében: 433 Fourth Ave., Pittsburg, Pa.

Elnök: Öhegyi János, t. elnök Király E. József, alelnök Henyeli Béla, pénztárnok Barna György, b. s. osztály pénztárnoka Horváth János, titkár Pogány Béla, p. ü. titkár Szabó Miklós, főjegyzőek J. A. Metz és W. Clyde Grubba, magyar ügyész és közjegyző Dobó István, orvos dr. Király L. Béla, ellenörök Kovács Rudolf, Stugner János. Igazgatók Pittsburgban Ostroliczky Miklós, Kollaszár István, Connettsville és Lockban Pogány Ferenc. Traveskyn és vidékén Krániz Kálné. Flemingpark és vidékén Krániz Kálné. Bruceton és vidékén Kánya Gábor. MeKeesRocksban Honay Béla és Szabó Miklós. McKeesportban Kánya Gusztáv. Traugerben Lengyel János. Ambridgeban Szabó János. Irvinben Birkódi István. Dunkirkben Simon József. New Brightonban Göröcs Kálmán és Józsa Izák. Duquesnoban Gogolya András, Kolozsi József és Drága János. Coleyban (Castle Shannon) Báthory István. Leechburgban Soltész János. Rileyben Mitró János. Preston, Burdinen és vidékén Gél Imre. Pricedalen Krajinák András. Coal Buff-Shire Oakson Herspold István. Whitteton Zoln Zsigmond. Coal-Center és vidékén Katona Menyhért. Wickhavenben Szabados István. W. Leisenringben Elek András. Uniontownban Matulay Zoltán. Lyndonán Dobó László. Virtdalen Expediten Szunyogh Ferenc. Sári Antal. Oicásny Lajos. Blackburnon Sári Antal. Adelaiden Mihák György. Leisenringben 3. Víz János. Star Junctionban Köles István.

THE STAR BOOK BINDING CO., Aisvárosi üzlet: 150 East 4 street NEW YORK. Elvállal minden e szakmába vágó munkát. — JUTANYOS ÁRAK. —

RANKINI I. M. MÜK. ÉS ÖNK. KÖR. — Alakult 1907. január hó 8-án. — Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján. Elnök: Horváth János. Jegyző: Horváth Lajos. Pénztárnok: Bukurov Dusan. Pénzügyi titkár: Burik András. Rendező: Sztrányal Rezső.

18 éve fennálló banküzlet PEARL JOZSEF, bankháza FÖZLET: 349 East 3rd Street. FIOKUZLET: 301 E. 3rd St., cor. SOUTH BETHLEHEM, PA. Az összes hófogóval törvényes képviselője. Pénzüldés az é-ban; a legbiztosabb és legelőnyösebb eszköz. Működésének kezdéséhez szükséges a legújabb törvényes eljárást követni. Bírósági közzétételre és közzétételre. Hatalmasan minden ügyre, minden felvilágosítást kapnak.